

KATOLICIZAM

~ istočno od raja ~

Richard Bennett

Riječ Života

KRŠĆANSKI CENTAR

ZAGREB

Naslov: Katolicizam - istočno od raja
Prema izvorniku: Catholicism East of Eden
Autor: Richard Bennett
Copyright © za
hrvatsko izdanje: Kršćanski centar „Riječ Života“, Zagreb
Urednik za hr. izdanje: Damir Šičko Alić
Prijevod: Zrinka Tadić
Lektura: Darija Gabrić-Bagarić
Naslovnica: Željka Strejček
Grafička obrada: Željka Strejček
Izdaje: Kršćanski centar „Riječ Života“, Zagreb
ISBN: 978-953-6632-65-7
Tisak: Dizajn studio „RINGEIS“, Zagreb
Kontakt adrese: Kršćanski centar „Riječ Života“
P. P. 205, 10040 Zagreb - Dubrava
zagreb@rijeczivota.hr
<http://www.rijeczivota.hr/>

Svi biblijski citati uzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1987. ili iz Novog zavjeta u prijevodu Bonaventure Duda i Jerka Fućaka u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1990.

Sva prava pridržana. Zabranjen pretisak ove knjige (djelomično ili u cijelosti) bez pisanog dopuštenja izdavača.

1. izdanje, rujan 2008.

Sadržaj

Predgovor 5

Bog je dao svoju Riječ 9
~ nepokolebljiv autoritet

Misa kao žrtva 27

Život u samostanu 47

Papa posjeduje ključeve apostola Petra 69

Krštenje, potvrda (krizma) i
bolesničko pomazanje 93

Biblijska Marija i tradicija 115

Euharistija 147

Predgovor

Radujemo se što možemo hrvatskoj javnosti predstaviti knjigu o rimokatoličkim vjerovanjima i učenjima koju je napisao bivši rimokatolički svećenik. Rođen je u rimokatoličkoj obitelji, a odgojili su ga jezuitski svećenici, nakon čega je dvadeset dvije godine služio kao svećenik Rimokatoličke Crkve.

U ovo smo izdanje uvrstili neka poglavlja iz knjige *Catholicism, East of Eden* (*Katolicizam istočno od Edena*, prim. prev.).

Izvornik se sastoji od sedamnaest poglavlja, od kojih smo odabrali ovih šest te ih objavili kao skraćenu inačicu tog poznatog djela.

Navedena se poglavlja osvrću na najvažnija učenja Rimokatoličke Crkve te ih razmatraju u svjetlu Svetoga Pisma.

Nekim će se rimokatolicima to možda činiti kao preteška duhovna hrana. Stoga Vas, poštovani čitatelji, pozivamo da razmislite o argumentima Božje Riječi te da odvagnete či-

njenice, koje govore u prilog biblijskog nauka, kao i one koje svjedoče protiv krivih učenja i praksi.

Ako si Ti, dragi čitatelju, samo formalni vjernik, odgojen, kako bi uzimao sve tvrdnje svećenika i crkve zdravo za gotovo, s nekim ćeš se istinama ovdje susresti prvi put.

Slijepa te vjera može nagnati da odbaciš vrijednost argumenata, koje iznosimo u ovoj knjizi, i navesti te da nastaviš živjeti u zlatnom kavezu svoje tradicije. Svi, koji nemaju istinsku ljubav prema Bogu, odbacit će istine koje ova poglavlja iznose.

Takvi vjernici zadovoljavaju se pasivnošću, u nadi kako će im sakramenti, koje su primili, pomoći da izbjegnu vječnu kaznu.

Za razliku od izdavača izvornika Richarda Bennetta, te će osobe prekasno spoznati kako ni učenje crkve niti sakramenti ne donose spasenje duše te nemaju vrijednosti pred Gospodinom.

Tradicionalna crkva nastoji uvjeriti ljude kako ona i sakramenti, koje im nudi, imaju moć i vrijednost pred Bogom. No, takve tvrdnje nemaju veze s istinom, posebno mnogima koji primaju sakramente bez osobnog odnosa s Bogom i bez vjere.

Sakramenti su mrtva djela koja ne daju život nikome tko tako sudjeluje u njima. Oni samo osposobljavaju instituciju da manipulira mislima i osjećajima svojih pripadnika.

Sakramenti ne donose oslobođenje, već zarobljavaju ljude, čineći ih ovisnima o organizaciji kojoj pripadaju.

Budući da je sakrament samo mrtvo djelo, osoba, koja ga je primila, nije sigurna je li spašena. Ona nema ni mir, ni radost, niti snagu za nadvladavanje grijeha. Sakramenti ne raspiruju vjeru, već bude nadu koja ne donosi ni svjedočanstvo niti potvrdu Duha Božjeg.

Biblija i apostolska tradicija rane Crkve jasno uče kako nam je Krist ostavio samo dva sakramenta – Gospodnju večeru i krštenje u vodi.

Oba sakramenta svjedoče o Njegovoj smrti i ljubavi prema ljudima, a namijenjeni su onima koji vjeruju u Radosnu vijest te žele objaviti svoju vjeru u Gospodina, Njegovu ljubav i otkupljujuću smrt na križu.

Osoba, koja prima sakramente, ali ne vjeruje u stvarnosti, o kojima oni govore, čini mrtva djela, a to nije Božja volja.

Dragi čitatelju, ako zbilja želiš vršiti Božju volju, molim Te da pažljivo pročitaš ovu knjigu te otvoriš srce za Istinu Božje Riječi. Glavna svrha objavljivanja ovih poglavlja nije samo razotkrivanje krivih učenja i praksi, već i iznošenje Istine o Bogu i Njegovom spasenju. A upoznavanje Istine omogućava nam da donesemo ispravne odluke.

Vjerujem kako će ova knjiga pomoći svima onima, koji iskreno traže Boga, da slome okove krivih učenja i vjerovanja koji ih drže zarobljene u pogrešnoj odanosti religioznim institucijama.

„...upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi“
(Ivan 8:32).

Damir Šićko Alić

Bog je dao svoju Riječ

– nepokolebljiv autoritet

Svakako mogu razumjeti sumnju i nemir koji se javljaju u srcu jednog rimokatolika kada se govori o temi nepokolebljivog autoriteta Pisma. Prije dosta godina i mene je samoga mučila ta tema. Shvaćanje da je Božja pisana Riječ nepokolebljiv autoritet i kako su spasonosna vjera i Pismo nerazdvojivi, od velike je važnosti. Osoba koja računa na Božju moć i vjernost može biti sigurna da će primiti sve ono što Bog obećava: *„Vjera je jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti kojih ne vidimo.“*¹ Riječ Božja je stvaran temelj na koji možemo položiti svoje nade. Ako temeljimo svoju vjeru na tome sigurnom autoritetu da će Bog izvršiti sve što je obećao onima koji su u Kristu, mi „vjeruje-

¹ Hebrejima poslanica 11:1

mo i znamo.“² Temeljem te neraskidive veze između Pisma i istinske vjere mi moramo proučavati Riječ Božju upravo zbog njezine istinitosti. Prisjetimo se riječi apostola Pavla „[Ljubav] ne raduje se nepravdi, a raduje se istini.“³

Istina i Pismo

Gospodin Isus je u svojoj velikosvećeničkoj molitvi jasno rekao istinu o Božjoj Riječi: „Posveti ih istinom, tvoja je riječ istina.“ Božja Riječ ne samo da sadrži istinu, ona jest istina. Ta tvrdnja je dosljedna starozavjetnim izjavama gdje nam Duh Sveti kontinuirano govori da je otkrivenje Božje istina. Sam Gospodin poistovjećuje istinu s pisanom Riječju Božjom. Ne postoji ni jedan drugi izvor osim Biblije na koji bi se mogla odnositi izjava „tvoja riječ je istina“. Svakomu vjerniku jedini standard za istinu jest Pismo.

U Novom zavjetu nalazimo da se Isus i njegovi apostoli vraćaju uvijek na pisano – Riječ Božju kao konačni autoritet. Kada je bio kušan, Isus je Sotunu od sebe tjerao tri puta riječima: „Pisano je.“⁴ Tom izjavom „Pisano je“ Isus pokazuje potpuno prihvatanje autoriteta pisane Riječi. To je vidljivo i iz sljedećih Isusovih riječi: „Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da

ih ostvarim. Jer, zaista, kažem vam. Dok opstoji nebo i zemlja, ni jedna jota, ni jedna koprčica slova Zakona sigurno neće nestati, a da se ne ostvari.“⁵

Osuda drugih izvora autoriteta

Isus je često korio farizeje da svoje tradicije drže jednako važnima kao Riječ Božju. On ih je osudio jer su pokušavali iskvariti sam temelj istine izjednačavajući svoju tradiciju s Riječju Božjom. Isus im je rekao: „...ukidate Božju zapovijed svojom predajom, koju ste vi predali.“⁶

Te farizejske tradicije bili su propisi, odredbe i pravila religijskih vjerovanja i prakse koje su tijekom vremena razvili teolozi, odnosno religiozni učitelji. Prenosile su se usmeno ili pažljivo provjerenim spisima (selektivnim spisima). Bilo pismene ili usmene, one su tvorile skup kulturalnih materijala koji su postali službena tumačenja i vodilje u vjerskom životu i praksi. Čak su i jasna učenja Svetoga pisma bila prosijana kroz tu tradiciju i oblikovana kako bi odgovarala ljudskim sklonostima i ukusima. U opovrgavanju saducejskih učenja Isus je rekao: „U zabludi ste, odgovori im Isus, jer ne poznajete ni Pisma ni moći Božje.“⁷

Pismo je konačni autoritet jer je nadahnuto. Samo Pismo je konačni sudac svih ljudskih tradi-

² Ivan 6:69

³ I. Korinćanima 13:6

⁴ Matej 4:4,7,10

⁵ Matej 5:17-18

⁶ Marko 7:13

⁷ Matej 22:29

cija i zaključaka. Riječ Gospodnja nas uči: „Svaka je Božja riječ prokušana, štiti onima koji se u nju uzdaju.“⁸ Odmah u sljedećem stihu kaže: „Ne dodaj ništa njegovim riječima, da te ne prekori i ne smatra lažljivim.“ Ovo učenje i zapovijed nam jasno govore da je Riječ Božja čista i neiskvarena. Sam Bog je nadahnuo pisanu Riječ i samo ona jest mjerilo vjere; to je potpuna istina, drukčije ne može biti. Stoga svaku crkvu koja proturječi Pismu i pokušava mu umanjiti značaj u vjeri i životima ljudi, možemo smatrati lažnom i prijevarnom, onom koja pokušava ukloniti Boga s Njegova trona i sebe postaviti kao mjerilo apsolutnoga autoriteta.

Jasnoća i dostatnost Pisma

O potpunoj dostatnosti Pisma govorio je apostol Pavao: „Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljivanje i odgajanje u pravednosti, da čovjek Božji bude savršeno opremljen za svako djelo ljubavi.“⁹ Sve što nam je potrebno da bismo spoznali konačnu istinu i autoritet jest Pismo. To je stoga što Riječ Božja ima vlastita pravila povijesno-gramatičkoga tumačenja. Oni dijelovi Pisma koji jasno izražavaju istinu pojašnjavaju dijelove koji su nam nejasni. Božja volja i istine evanđelja Duh Sveti će otkriti onim vjernicima koji molitvom i proučavanjem Pisma traže te istine. Kada vjernik uspo-

ređuje Pismo s Pismom pod vodstvom Duha Svetoga, tada može biti siguran da je zaštićen od opasnosti svojevoljnosti, egoističnosti, raznih mističnih zabluda, vjerskog fanatizma i krivovjerja. Zemaljski čovjek, pod time mislim na one koje Duh Sveti nije dotaknuo i ne prebiva u njima, vodi jedino vlastito pomračeno shvaćanje. Za takve Pismo kaže: „Zemaljski čovjek ne prima ono što dolazi od Duha Božjega, jer je to za nj ludost. On to ne može ni upoznati jer se to mora uz pomoć Duha prosuđivati.“¹⁰

Pismo je vrlo jasno da i dijete može spoznati vjeru kroz pisanu Riječ Božju. Apostol Pavao piše Timoteju: „...jer od djetinjstva poznaješ sveta Pisma koja te mogu učiniti mudrim za spasenje po vjeri u Krista Isusa.“¹¹ Veliki dio Pisma je vrlo jasan i izravan. Na primjer, Ivan 3:36 nam govori: „Tko vjeruje u Sina ima život vječni; a tko ne vjeruje Sinu neće vidjeti života, već gnjev Božji ostaje na njemu.“ Značenje toga stiha je jasno i odrješito, kao i većina Pisma.

Tvrdnja kako načelo Samo Pismo nije moguće

U pokušajima da se opravda tradicija kao jednaki autoritet Pismu često se poziva na posljednje stihove Ivanova Evanđelja, gdje stoji: „A ima i mnogo drugoga što učini Isus i kada bi se sve popisalo redom, mislim da ne bi u cijeli svijet stale knjige koje bi se

⁸ Izreke 30:5

⁹ II. Timoteju 3:16,17

¹⁰ I. Korinćanima 2:14

¹¹ II. Timoteju 3:15

napisale.“¹² Jasno da postoje i mnoga djela našega Gospodina Isusa koja nisu zabilježena u Pismu, no ipak Pismo i dalje ostaje mjerodavni zapis koji je Duh Sveti dao svomu narodu.

Nema ni jedne Gospodinove rečenice koja bi bila mjerodavna, a nalazi se izvan pisane Riječi Novoga zavjeta. Okretati se tradiciji koju nije dao Duh Sveti u potrazi za istinom jest uzaludno. Nije istinita ideja da su se neke izreke i događaji iz Isusova života očuvali samo usmenom predajom. Kada samo uzmemo u obzir promjenjivost jezika, krhkost verbalne komunikacije, propuste ljudskog pamćenja, takve tvrdnje su apsurdne. Vjera u ljudske tradicije zahtijeva praznovjernu naivnost i iracionalnu lakovjernost. Samo Pismo nam daje jedan takav primjer koji se pojavio u vrijeme kada je Ivan pisao svoje Evanđelje. Ivan opovrgava lažnu tradiciju: „zato se pronese među braćom glas da onaj učenik neće umrijeti.“¹³ Ta glasina da će se Gospodin vratiti prije nego što Ivan umre, nije bila pisana Riječ Božja; no ipak je kružila crkvom u Ivanovo vrijeme.

U još jednom očajničkom pokušaju opravdavanja svoje predaje stoji tvrdnja da rana Crkva nije imala Novi zavjet. No apostol Petar se osvrće na pisanje apostola Pavla kada kaže: „...kao što vam je i naš ljubljani brat Pavao prema danoj mu mudrosti pisao. On to čini u svim poslanicama u kojim govori o ovome.

U tim poslanicama ima teško razumljivih mjesta, koja neuki i nepostojani ljudi izvorcu kao i sva ostala Pisma na svoju vlastitu propast.“¹⁴

Petar također tvrdi da i on piše kako bi vjernici zapamtili što je rekao, pa kaže: „Zato ću vas uvijek podsjećati na ovo, premda sve i sami znate i premda ste učvršćeni u sadašnjoj istini.“¹⁵

Od najranijih vremena veliki dio Novoga zavjeta bio je dostupan. Apostol Pavao, nadahnut Duhom Svetim, zapovijeda da se njegove poslanice čitaju i u drugim crkvama, a ne samo u onima kojima su poslone. To nam je jasan pokazatelj da je pisana Riječ Božja kružila ranom crkvom još za života apostola. Božju zapovijed da vjerujemo onomu što stoji pisano oduvijek je bilo i jest moguće izvršiti. Prema tomu pitanju mi moramo pokazati poniznost, „ne ići iznad onoga što je zapisano“, ili riječima apostola Pavla: „Ovo sam sve braćo primijenio na se i Apolona zbog vas, da na nama učite (što znači riječ): **Ne preko onoga što stoji pisano!** Da se ne uznosite što pristajete uz jednoga protiv drugoga.“¹⁶

Apsurdni princip kako je tradicija potrebna jer rana Crkva nije imala Novi zavjet zanemaruje dvije vrlo jednostavne činjenice koje se tiču Božje brige

¹⁴ II. Petrova3:15,16

¹⁵ II. Petrova1:12

¹⁶ I. Korinćanima 4:6

¹² Ivan 21:25

¹³ Ivan21:23

za ranu Crkvu.¹⁷ Prije negoli je nastao novozavjetni kanon, apostoli su još uvijek bili prisutni kao predstavnici koje je sam Krist odabrao i obdario ih svojim autoritetom. Čak i u prelaznom stadiju apostoli su propovijedali iz Staroga zavjeta i koristili ga kao autoritet i vodič za sva pitanja vjere i morala.¹⁸ Novozavjetni spisi su uvršteni u kanon Svetoga pisma kada je posljednji živući apostol dovršio svoj rad. Pisano otkrivenje Isusa Krista bližilo se kraju, jer je posljednje proročanstvo o spasenju bilo dano preko Njega.

Vjernikova ljubav spram Boga i propisi

Ako nemamo potpuno povjerenje u Isusove riječi, tada ne možemo reći kako Ga ljubimo, i tu se opet vraćamo na važnost Pisma: „Odgovori mu Isus: *Ako me tko ljubi, držat će moju riječ, i moj će ga Otac ljubiti; k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti. Tko mene ne ljubi, ne drži mojih riječi. Riječ koju slušate nije moja, već od Oca koji me posla.*“¹⁹

„*Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje neće proći.*“²⁰ Živeći na ovoj zemlji na slavu svojega Oca, Isus je mogao reći: „*Onaj koji me posla sa mnom je. On me ne*

ostavlja sama, jer ja uvijek činim što je njemu ugodno.“²¹ Isusov krajnji cilj je bio ugoditi Ocu. Kako bi to učinio, okretao se Pismu potvrdivši poruku Staroga zavjeta: „*Savršen je Zakon Jahvin dušu krijepi; pouzdano je svjedočanstvo Jahvino neuka uči.*“²²

Da bi vjernik bio uistinu odan Gospodnjemu putu, treba se samo držati onoga što je pisano „*riječ tvoja je istinita.*“ Svaki istinski vjernik mora prepoznati da postoji mjerilo po kojem se prosuđuje je li nešto istina ili laž, čime je Bog zadovoljan, a čime nezadovoljan. U prošlosti to mjerilo se nazivalo „mjerilo vjere“ ili „temelj istine“, što bi značilo mjerilo po kojem prepoznavamo istinu. To načelo jasno nalazimo u Starom i Novom zavjetu – da je *sama* Božja Riječ temelj istine. Nemoguće je prihvatiti Isusa, a odbijati mjerilo Očeve riječi koju nam daje preko Njega. Ne postoji nikakva međupostaja na kojoj antibiblijska pobožnost može naći utočište. Izbor je jasan, ako ljubite Boga, ljubite i Njegovu Riječ. Ne Njegovu Riječ plus ljudske predaje. Ne možete reći kako ljubite Boga, a prezirete Njegovu Riječ jer istinska je duhovnost utemeljena na Riječi. „*Ali na koga pogled vraćam? Na siromaha i čovjeka duha ponizna, koji od moje riječi dršće.*“²³

¹⁷ U Dodatku I. detaljnije se bavim temom Pisma danoga prvoj Crkvi

¹⁸ Djela apostolska 17:2-18:28, 28:23; Galaćani 3:8; Rimljani 9:17

¹⁹ Ivan 14.23,24

²⁰ Matej 24:35

²¹ Ivan 8:29

²² Psalam 19:8

²³ Izaija 66:2

Izvor autoriteta Rimokatoličke crkve

Teška srca se vraćam na temu izvora autoriteta Rimokatoličke crkve imajući na umu kako sam i sam godinama poučavao muškarce, žene i djecu ovoj doktrini o kojoj ću sada govoriti.

Katolička crkva se izravno izjašnjava o pitanju te doktrine. Službeno učenje glasi:

„Tako biva da Crkva kojoj je povjereno prenošenje i tumačenje Objave, ‘svoju sigurnost o svim objavljenim stvarima ne crpi samo iz Svetog pisma. Zato valja oboje (tj. Sveto pismo i predaju) primati i častiti jednakim osjećajem pobožnosti i štovanja’.“²⁴

Ova izjava je službeno poricanje dostatnosti Pisma. To je odbacivanje autoriteta Pisma, jer jedino Pismo donosi svim Božjim stvorenjima Njegov autoritet i moral koji je nad svim stvorenjima. Crkva ne može tvrditi da je kršćanska ako predaju drži jednako važnom kao Pismo, jer time omalovažava Pismo. To je kao da muž kaže da voli svoju ženu, ali jednako voli i svoju tajnicu. Takva čovjeka nazivamo preljubnikom, jednako tako i Vatikan čini preljub svojim štovanjem predaje jednakom pobožnošću i revnošću. Ta odanost i revnost znače nevjer-
nost i odbacivanje Pisma kao konačnoga autoriteta.

U katolicizmu predaja zauzima superiorniji položaj

Priroda svakoga autoriteta jest da je on samoupravan. Vjerskomu je životu potreban suveren autoritet – ako imamo dva autoriteta koji upravljaju vjerskim životom, osuđeni smo na propast, jer jedan će autoritet prevladati onaj drugi. Kada Vatikan kaže kako se predaja i Pismo trebaju jednako štovati, to je samo crkveni primjer Orwelove životinjske farme gdje su sve životinje jednake, samo su neke jednakije od drugih. U Vatikanu je tradicija uvijek bila ‘predsjedavajući’ koji uvijek donosi presudu u pitanjima autoriteta. Rim živi i provodi svoja pravila po tome načelu. Primjerice, u *Ispovijedi vjere* s Tridentskoga koncila u dijelu o podložnosti kaže:

„Prihvaćam apostolske i crkvene tradicije i sva druga svetkovanja i ustroj same Crkve. **Također prihvaćam Sveto pismo kakvo je naša sveta Majka Crkva posjedovala i posjeduje**, čija je dužnost prosuđivanje, pronalaženje prave istine i značenja Svetog pisma; **nikada neću prihvatiti tumačenje niti tumačiti Pismo drukčije, nego u skladu s jednoglasnim tumačenjem Očeva** [lat. unanimem consensus Patrum – jednoglasan dogovor crkvenih

²⁴ *Katekizam katoličke crkve*, Hrvatska biskupska konferencija: Glas koncila, 1994. Paragraf 82. Svi daljnji citati će biti iz ovoga izdanja, osim ako nije naznačeno drukčije.

očeva po nekom pitanju doktrine ili tumačenja Pisma, op. prev.]”²⁵

Autoritet ili mjerilo vjere je čvrsto u rukama rimske hijerarhije. Ljudi koji čine tu hijerarhiju jesu „sveta Majka Crkva“. Oni su ti koji prosuđuju Pismo, tako da na kraju obični vjernik katolik više ne vjeruje u Svemogućeg Boga i Njegovu pisanu Riječ, već u svetu Majku Crkvu i njezinu tradiciju, a što je utisnuto u umove svih katoličkih vjernika.

Primjere načina na koji sveta Majka Crkva vlada i upravlja nalazimo u *Katekizmu Katoličke crkve*: „Kao što majka uči djecu govoriti, a time i shvaćati i drugima prenositi, i nas Crkva, naša Majka, uči govoru vjere, da nas uvede u razumijevanje i u život vjere.“²⁶ No, u svezi s najvažnijom temom – vjerom u Krista, kojega Pismo naviješta kao svedostatnoga Spasitelja, taj isti izvor autoriteta zahtijeva od duša da se utječu njezinoj majčinskoj brizi, a ne da svoje oči usredotoče na Krista i samo Krista.

Katolička crkva i službeno izjavljuje:

„Vjerovati‘ je crkveni čin. Vjera Crkve prethodi našoj vjeri, rađa je, podržava i hrani. Crkva

je Majka svih koji vjeruju. ‘Nitko ne može imati Boga za Oca, ako nema Crkvu za Majku’.”²⁷

Ovakvo učenje je u suprotnosti s Pismom jer nam ono kaže: „Vjera dolazi od propovijedanja, a propovijedanje biva Riječju Kristovom.“²⁸ Kristova (Božja) Riječ je izvor vjere. Ona je rađa, podržava i hrani. Gospodin Isus upozorava one koji povrijede one najmanje i navode ih na grijeh. Svatko tko ožalošćuje duše, pa i one najslabije, i prijeći im ulaz na put Božji, bolje je da si objesi oko vrata mlinski kamen i baci se u more, jer takvi će završiti u jezeru ognjenom koje se nikada ne gasi. Kakva li je sudbina crkvenoga sistema koji uči da „Pismo i predaju moramo jednako prihvaćati s jednakom pobožnošću i revnošću“?

Bogohule protiv Duha Svetoga

Pomno ispitivanje doktrine Katoličke crkve otkriva nam da njihov autoritet nije biblijski, već je i pokušaj potpunog uzurpiranja Božjeg autoriteta u Pismu. „Sveta Majka Crkva“ u biblijskom terminu nije ni sveta ni u pravom smislu „crkva“. Točnije, ona je nasljednica Rimskoga carstva, što možemo vidjeti po njezinu duhu i karakteru koji nalazimo u njezinim arogantnim zakonima, tradicijama i poganskim običajima.

²⁵ Henry Denzinger, *The Sources of Catholic Dogma (Izvori Katoličke dogme)*. Preveo na engl. Roy J Deferrari iz *Enchiridion Symbolorum*, 3° izdanje (St. Kouis, MO: Herder book Co.,1957) # 995. Kroz čitavu knjigu podebljana slova u citatima dodao autor.

²⁶ *Katekizam*, paragraf 171.

²⁷ *Katekizam*, paragraf 181.

²⁸ Rimljanima 10:17

Nazivati svoju tradiciju svetom i stavljati je u isti rang sa Svetim pismom i u isto vrijeme tvrditi kako je Papa nepogrešiv jest hula na Duha Svetoga, i iz toga razloga nikakvi kompromisi, pregovori ili ujedinenje neće biti mogući između Vatikana i Kristove zaručnice. U Isusovo vrijeme „Hramska kurija“, farizeji, sebe su smatrali dobrima, ispravnima i svetima. Bili su uvjereni kako Bog radi kroz njihova učenja i njihovo upravljanje. No Isus im je rekao da su slični „okrećenim grobovima što se izvana pričinjaju lijepi, a unutra su puni mrtvačkih kostiju i svakog truleža.“²⁹ Na vrlo sličan način, ponosne privilegije i tvrdnje rimskog sustava govore da su upravo oni glasnogovornici Božji, Bog nam u svojoj Riječi otkriva da nisu ništa drugo doli „prijevarni duhovi i đavolske nauke.“³⁰

U svome predznanju se Duh Sveti, kao vodič i tješitelj istinske Crkve, pobrinuo za odgovore na opasne i sveprisutne prijevare rimskoga sistema i njegova izmišljenog temelja autoriteta. Sam Bog koji je počeo pisanje svoje Riječi vlastitom, rukom, u ovim posljednjim danima govori i nama „po Sinu.“³¹ Taj isti Sin je potvrdio pismo Staroga zavjeta i kao alfa i omega komu je dana sva vlast na nebu i zemlji potvrdio je i Novi zavjet i zapovjedio njegovo pisanje vlastitim riječima upućenim apostolu Ivanu: „Što

vidiš napiši u knjigu.“³² Isusova se volja, utjeha i savjeti vjernicima očituju pisano. Sveto pismo je dano vjernicima kao milostiv i čvrst oslonac protiv pomutnje, tame i nesigurnosti. U taj popis pribrajam i Katoličku crkvu. Zahvaljujemo našem Gospodinu zbog bogatstva i pouzdanja koje imamo u Pismu, koje je istina, jer: „Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljivanje i odgajanje u pravednosti da čovjek Božji bude savršen – opremljen za svako djelo ljubavi.“³³

Vjera, pisana Riječ Božja i spasenje

Neraskidiva je veza između sigurnosti Pisma i spasonosne vjere. Vjera je dar Božji koji dolazi po Riječi Božjoj: „vjera dolazi od propovijedanja, a propovijedanje biva riječju Kristovom.“³⁴ Vjera mora imati temelj, a taj potporanj vjere ne može biti ništa drugo doli Njegova Riječ koja ne može lagati. Srce vjernika mora djelovati i prihvaćati ono što On kaže. Kada Bog govori duši kroz svoju Riječ, Duh Sveti čini da ta Riječ bude djelotvorna. Biblija nas uči da se vjernik pred Bogom opravdava vjerom „... jer tvrdimo da se čovjek opravdava vjerom bez vršenja Zakona.“³⁵ Kakva je to sila ili argument po kojem se čovjek opravdava? Pismo također postavlja to pi-

³² Otkrivenje 1:11

³³ I. Timoteju 3:16,17

³⁴ Rimljanima 10:17

³⁵ Rimljanima 3:28

²⁹ Matej 23:27

³⁰ I. Timoteju 4:1

³¹ Hebrejima 1:2

tanje. „Po kojem zakonu? Zakonu djela? Ne, već po zakonu vjere.“³⁶ Vjernici nisu u nedoumici. To je zakon vjere koji je djelo milosti, isključujući svaku vrstu hvalisanja, donoseći krajnje uvjerenje i silu. Vjera je kanal za nesebičnu milost o kojoj ovisimo, koja odnosi svaku sumnju i učvršćuje nas u sigurnost Riječi Božje. Po vjeri, oslanjajući se na Božju istinitost, osoba može ući u stvarnost života u Kristu Isusu – „klicat ćete od veselja neizrecivom i proslavljenom radosti.“³⁷

Čitav se život oslanjamo na vjeru, vjerujemo da ljudi govore istinu. Primjerice, vjerujemo da ljudi u našoj obitelji govore istinu, da svjedoci na sudu pod prisegom govore istinu. Apostol Ivan kaže: „Ako, dakle, primamo svjedočanstvo ljudi, svjedočanstvo je Božje veće. Ovo je naime svjedočanstvo Božje: On je svjedočio o svom Sinu. Tko vjeruje u Sina Božjega, to svjedočanstvo ima u sebi; tko ne vjeruje u Boga, pravi ga lašcem, jer ne vjeruje svjedočanstvu koje Bog daje o svom Sinu. A ovo je svjedočanstvo: Bog nam je dao život vječni, i taj je život u njegovu Sinu. Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života.“³⁸ Vjera je, dakle, veza između duše i Gospodina. Vjerom u Krista nama se pripisuje Njegova pravednost i Bog nas prihvaća.

Oni koji su „spore pameti za vjerovanje svega što su proroci govorili“³⁹ nisu ništa drugo nego budalasti. Takvi budalasti ljudi sumnjaju u pisanu Riječ Božju ili stavljaju nešto drugo u isti rang s tom Riječi, čime omalovažavaju autoritet i silu te Riječi. Čineći te pogreške, promašujemo cilj, vječni život u Isusu Kristu. Ono što je uistinu zabrinjavajuće jest to da Crkva zahtijeva od svojih ljudi da vole crkvenu predaju jednako kao i Riječ Božju, jer su jedno i drugo navodno jednaki. Takvo učenje Crkve izmiče sam temelj spasonosne vjere.

No, možemo biti zahvalni što shvaćamo dostatnost, istinu i sigurnost Božje Riječi. Apostol Pavao kaže: „Poznaješ sveta pisma koja te mogu učiniti mudrim za spasenje po vjeri u Krist Isusa.“⁴⁰ Nema ni jedne knjige koja bi imala toliku moć kao Biblija. Nitko ne može potaknuti ljudska srca, savjesti i umove ljudskoga roda. „Uistinu je živa i djelotvorna riječ Božja. Ona je oštija od svakog dvosjeklog mača i prodire do rastavljanja duše i duha, zglobova i moždine, i može suditi nakane i misli srca.“⁴¹ Pitanje jest je li osoba povjerovala istinitosti te riječi i Gospodinu o kojem ta riječ govori. Ako jest, tada možemo s radošću reći: „Krist je suglasno Pismima, umro za naše grijeha, da je pokopan, da je treći dan, suglasno Pismima uskrsno.“⁴²

³⁹ Luka 24:25

⁴⁰ II. Timoteju 3:15

⁴¹ Hebrejima 4:12

⁴² I. Korinćanima 15:3-4

³⁶ Rimljanima 3:27

³⁷ I. Petrova 1:8

³⁸ I. Ivanova 5:9-12

„...jer znam komu sam vjerovao i siguran sam da on može sačuvati povjereno mi blago od onoga Dana.“⁴³

2

Misa kao žrtva

Ovo je vrlo osjetljiva tema. Ubrzo nakon što sam napustio svećeničku službu, ljudi su me počeli zapitkivati što mišlim o misi. Odgovorio bih da mi je još uvijek preteško razmišljati o tome. Tako je ostalo i sljedeće dvije godine. Razmišljao sam i bavio sam se drugim temama. Sveukupno je prošlo četiri godine od moga napuštanja svećeničke službe do kada sam počeo razmišljati o rimokatoličkom učenju o misi i Euharistiji.

Neki katolički pisci uživaju u svećeničkoj moći i prestižu kada tijekom mise na oltar spuštaju s neba samoga Krista. Oni nam objašnjavaju kako svećenik prinosi istu žrtvu kakvu je Krist prinio na križu. Katolički svećenik John O'Brian kaže sljedeće:

„Kada svećenik izgovori riječi posvećenja, on poseže u nebo i uzima Krista s njegova trona i polaže ga na oltar kako bi ga ponudio kao žrtvu za ljudske gri-

⁴³ II. Timoteju 1:12

jehe. Ta je moć veća od moći bilo kojega cara ili kralja, veća od moći anđela, veća od moći serafina i kerubina. Štoviše, ta moć je veća i od moći Djevice Marije. Blažena Djevica je bila sredstvo pomoću kojega se Krist utjelovio jedan put. Svećenik donosi Krista s nebesa i polaže ga na oltar kao vječnu žrtvu za ljudske grijehе, i to ne samo jednom već tisuće puta! Svećenik progovara i gle, Krist, vječni i sve-moćni Bog sagiba svoju glavu u poslušnosti pred svećeničkom naredbom.

Uzvišena je služba biti kršćanski svećenik koji ima privilegij biti Kristov zamjenik na zemlji! Svećenik je taj koji nastavlja Kristovu službu; s Kristovim autoritetom poučava vjerne, Kristovom moći oprašta grijehе onima koji se kaju, prinosi iznova istu žrtvu obožavanja i pomirenja koju je Krist prinio na Golgoti. Stoga nije ni čudo što neki duhovni pisci svećenike nazivaju *alter Christus*. Naime, svećenik jest i treba biti *drugi Krist*. „¹

Mnogi od nas, koji su bili svećenici, imali smo problema s takvim učenjem, čak i dok smo još služili misu. Alexander Carson u svojem je svjedočanstvu opisao vlastitu borbu s tim učenjem:

„Jedne srpanjske nedjeljne večeri 1972. g. započeo sam čitanje poslanice Hebrejima. Ta poslanica uzdiže Isusa, njegovo svećenstvo i njegovu žrtvu. Tako sam došao do sljedećih redaka: ‘...koji ne mora kao veliki svećenici prinositi žrtve svaki dan, najprije za svoje grijehе, zatim za grijehе naroda, jer je to učinio jedanput zauvijek prinoseći samoga sebe’ (Hebrejima 7:27). Te riječi su me zaprepastile i počeo sam osjećati nelagodu. Prvi put sam shvatio da je Isusova žrtva na Golgoti samo jedna, jednom učinjena i dovoljna da mene i sve pokajnike tijekom svih vjekova izmiri s Bogom. Uvidio sam da je slavljenje mise i prinošenje žrtve koju sam dnevno prinosio ja i tisuće rimokatoličkih svećenika samo privid i sasvim nevažno. Ako je ta ‘žrtva’ koju sam prinosio kao svećenik nevažna, tada je i moje ‘svećenstvo’ koje je postojalo samo zbog prinošenja te ‘žrtve’ također nevažno.“²

Što je postignuto na križu

Prije negoli počnem s detaljnijim izlaganjem katoličkog učenja o misi, važno je shvatiti barem osnove onoga što je Bog učinio Kristovom žrtvom na križu. Apsolutno savršenstvo Kristove žrtve leži u njegovoj osobi. On je bio Bogočovjek koji je bio

¹ John A. O'Brian, *The Faith of Millions: The Credentials of the Catholic Religion* (Huntington, IN: Our Sunday Visitor, Inc., 1963, 1974) str. 2555-256. kosa slova nalaze se u originalu.

² Alexander Carson, „Free Indeed“, u knjizi *Far from Rome, Near to God: The testimonies of Fifty Former Roman Catholic Priests*, Richard Bennett i Martin Buckingham, eds., Drugo izdanje (Carlisle, PA: The Banner of Truth Trust, 1997) str. 53.

poslušan, patio je i umro. Nikakva slična žrtva nije moguća. Ta žrtva je djelo samoga Isusa Krista. Takvo što nije moguće ponoviti ili nadići jer to je djelo Onoga koji „nije se držao ljubomorno svoje jednakosti sa Bogom.”³ U Bibliji nalazimo kako je Krist bio spreman i voljan podnijeti tu žrtvu: „Evo dolazim da činim volju tvoju.”⁴ Kristova žrtva je Očeva volja i najbolje za njegov narod. Duh Sveti nam kroz Pismo naviješta neprocjenjivu vrijednost Kristove žrtve, „Snagom te volje posvećeni smo prinosem tijela Isusa Krista jedanput zauvijek.”⁵ Krist se žrtvovao jer je to bila volja njegova Oca. Vrlo je važno to što je Otac bio voljan poslati svoga sina da izvrši taj zadatak jer Otac je taj koji je tražio zadovoljštinu. Ta žrtva na križu bio je Očev plan: „Njega (Isus Krist) koji je predan po nepromjenjivoj odluci i predznanju Božjem...”⁶ „On (Isus), naprotiv pošto je prinio samo jednu žrtvu za grijeh, zauvijek ‘sjede Bogu s desne strane’... On je uistinu jednim jedinim prinosem učinio zauvijek savršenim one koje posvećuje.”⁷

Kristova žrtva, po volji Očevoj, bila je prinese na jednom, u tome se očituje božansko savršenstvo. Držati da je potrebno ponavljanje te žrtve znači umanjivanje i ponižavanje volje Očeve. U toj Kristovoj jednokratnoj žrtvi očituje se njegova slava,

³ Filipljanima 2:6.

⁴ Hebrejima 10:9.

⁵ Hebrejima 10:10

⁶ Djela 2:23

⁷ Hebrejima 10:12,14

veličanstvo i savršenstvo. Biblija nam govori kakva je razlika između Kristove dostatne žrtve i svih žrtvenih, nedostatnih, prinosa pod zakonom: „Svaki drugi svećenik pristupa da vrši službu Božju i da iznova prinosi iste žrtve, takve koje nigda ne mogu uzeti grijeh. On, naprotiv, pošto je prinio samo jednu žrtvu za grijeh, zauvijek ‘sjede Bogu s desne strane’.”⁸

Isus je svojom žrtvom izvojevao pobjedu i svatko tko dođe k njemu bit će oslobođen krivice, oslobođen sile i kazne za grijeh. Posvetit će ih savršenom svetošću i uživat će u Njegovoj i Očevoj prisutnosti: „a grijeha se njihovih i bezakonja njihovih nipošto neće više sjećati. A gdje je to oprašteno, ondje nema više prinosa za grijeh.”⁹ Kada osoba istinski povjeruje u Krista i njegovu žrtvu za grijeh, Otac zaboravlja sve grijeha i bezakonja te osobe! To je demonstracija bogatstva božanske milosti i dostatnost Kristove žrtve na križu. „A gdje je to oprašteno, ondje nema više prinosa za grijeh.” Bog se neće više spominjati grijeha vjernika, neće ih njima posramiti sada ni osuditi ih zbog njih ubuduće. Krist se žrtvovao jednom zauvijek, moć te žrtve je vječna. „Sad, dakle, više nema nikakve osude onima koji su u Isusu Kristu.”¹⁰ Ništa ne može odvojiti narod Božji od Njegove ljubavi. „Odatle slijedi da može zauvijek spasavati one koji po njemu dolaze k Bogu, jer uvijek živi da posredu-

⁸ Hebrejima 10:11-12

⁹ Hebrejima 10:17-18

¹⁰ Rimljanima 8:1

je za njih.“¹¹ Krist je svomu narodu priskrbio savršeno, vječno spasenje!

Žrtva katolika

Dok sam bio rimokatolički svećenik, često bih spustio pogled na kruh i vino nakon što bih izrekao riječi posvećenja i pomislio kako ljudima dajem Kristovu žrtvu. Riječi koje bih izgovarao glasile su: „Pogledaj, Gospodine, prinos Crkve svoje, onu istu žrtvu po kojoj si nam darovao pomirenje.“¹² Molio sam Oca nebeskog da prihvati Krista kao „svetu žrtvu“, nisam tada shvaćao da je to što radim suprotno Pismu. Amy Bentley, bivša redovnica, o tom pitanju je rekla: „Crkvene vođe nas uče o svakodnevnom prinosu Kristove žrtve, ali prema redcima poslanice Hebrejima 10:10 posvećeni smo Kristovim prinosom ‘jedanput zauvijek’. Nikada mi nije palo na pamet kako u ‘istinskoj Crkvi’ vođe naučavaju da je žrtva na Golgoti nedovoljna.“¹³

Oprezno i s dužnim štovanjem spram Boga pozabavit ćemo se ovim dijelom katoličkoga bogostovlja. Kristova jednokratna žrtva je prihvaćena

¹¹ Hebrejima 7:25

¹² „Eucharistic Prayer No.3“ *New Saint Joseph People’s Prayer Book*, velečasni Francis Evans, Glavi urednik (New York, NY: Catholic Book Publishing Co., 1980) str. 120.

¹³ Amy Bentley, ‘The Conversion of a Catholic Nun’ u knjizi *The Truth Set Us Free: Twenty Former Nuns Tell Their Stories*, Urednik Richard Bennett (Mukilteo, WA: WinePress Publishing, 1997) str. 77. Dostupno na www.bereanbeacon.org.

jer je uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebo i sjedi s desne strane Ocu. Otac je prihvatio Kristovu žrtvu, prinesenu jednom zauvijek, zbog slave svojega i Kristova imena. Odanim katolicima ovo se može učiniti vrlo oštrim, no to je istina i ne možemo je zaobići.

Katolici tvrde kako u misi žrtvuju Krista

Drugi Vatikanski koncil uči:

„Tijekom Mise **žrtvujemo našeg Gospodina** u trenutku kada ‘postane prisutan sakramentalno kao duhovna hrana vjernicima pod prilikama kruha i vina’.

U tu svrhu **je Krist povjerio tu žrtvu [Katoličkoj] crkvi...** Sudjelovanje u večeri Gospodnjoj je zajedništvo s Kristom koji **je sebe ponudio Ocu kao žrtvu za nas.**“¹⁴

Današnja Katolička crkva, koja je ratificirala Tridentski koncil, proklinje sve koji ne drže da je njihova misa uistinu žrtva pomirnice. Pomiriti znači umiriti onoga koji je uvrijeđen i povratiti njegovu naklonost. Katolička crkva danas drži sljedeće:

„Ako itko kaže da je misno žrtvovanje samo slavljenje i zahvaljivanje ili samo sjećanje na Kristovu žrtvu na križu, a ne žrtva pomirenja,

¹⁴ *Vatican Council II: The Conciliar and Post Conciliar Documents*, No. 9, *Eucharisticum Mysterium*, 25. svibnja 1967, Austin Flannery, O.P., Gen. Ed., 1981 ed., 2 vols., (Northport, NY: Costello Pzbl. Co., 1975) Vol. I §3, str. 102-103.

ili da onaj koji je prima nema koristi ili da se ne može prinositi za žive i mrtve, za grijeh, kazne i ostale potrebe: neka je proklet.“¹⁵

Jasnoća Kristova učenja je u izravnoj opoziciji tomu učenju. Kristove riječi „Uzmite i jedite“ nisu bile upućene Ocu nebeskom, nego apostolima. Nije im zapovjedio da „prinose i pomiruju“, već da jednostavno uzmu i jedu. Žrtva koja je nakon toga uslijedila pripada jedino Kristu, koji je tu žrtvu podnio. To nam kaže i Biblija: „...sjede, pošto je ostvario očišćenje grijeha s desne strane Veličanstva u nebu.“¹⁶

Katolička „sveta žrtva“

Misa je središte katoličkog štovanja i života. Crkva uči kako vjernici trebaju žrtvovati sebe s tom „svetom žrtvom“, Isusom Kristom, i primiti tu istu „svetu žrtvu“, o čemu izjavljuje:

„Euharistijsko slavlje je vrhunac [katoličkog] crkvenog bogoštovlja i kršćanskog života. Vjernici potpunije sudjeluju u tome sakramentu zahvale, pomirenja, molbe i hvale, ne samo kada iz sveg srca prinose tu svetu žrtvu Ocu i sebe, zajedno sa svećenikom za-

jedno s njom, već i kada tu istu žrtvu primaju u sakramentu.“¹⁷

Ta ideja da Krista netko mora prinositi kao žrtvu besmislena je i nebiblijska. Krista nitko nije prisilo da umre na križu, to je učinio svojevóljno jer je želio ispuniti Očevu volju. „Zato me ljubi Otac, što ja dajem život svoj da ga opet uzmem. Nitko mi ga ne može oduzeti, nego ga ja sam od sebe dajem. Imam vlast dati ga, imam vlast opet ga uzeti; takva je zapovijed koju sam primio od Oca svojega.“¹⁸ Rim griješi jer predstavlja Krista kao jednu žrtvu koja je zlostavljana, umjesto da ga prikazuje kakav uistinu jest, pobjednik, Kralj Kraljeva i Gospodar Gospodara. Katolička crkva svojim vjernicima nalaže da prinose tu božansku žrtvu:

„Stoga, euharistijsko slavlje je središte okupljanja vjernika, kojim predsjedava svećenik. Svećenik naučava vjerne da Bogu Ocu prinese božansku žrtvu [Isusa Krista] na misi i s tom žrtvom neka prinesu i svoje živote.“¹⁹

Svećenik vjernike upućuje da „sa žrtvom prinesu i svoje živote.“ Za svoje grijeh, kod Boga se mogu iskupiti prinošenjem „božanske žrtve“ s kojom će prinijeti i vlastite živote. Jacqueline Kassar je dugo živjela u toj zabludi. Ona počinje svoje svje-

¹⁵ Henry Denzinger, *The Sources of Catholic Dogma*, preveo na engl. Roy J Dererrari it *Enchiridion Symolorum*, 30. izdanje (St. Louis, MO: B. Herder Book Co., 1957) Council of Trent, Session XXII (17. rujna 1562) Kanon 3.

¹⁶ Hebrejima 1:3

¹⁷ Flannery Br. 9, *Eucharisticum Mysterium*, str 104.

¹⁸ Ivan 10:17-18

¹⁹ Flannery, Vatican Council II Documents Br. 63, *Presbyterorum Ordinis*, 7. prosinca 1965., Vol. I, Dio 5, str. 871.

dočanstvo riječima: „Četrdeset i pet godina svojega života sam provela kao rimokatolkinja, od toga sam dvadeset i dvije provela u samostanu zatvorenog tipa, posvećena obožavanju, popravljanju i patnji. Vjerovala sam da je moj, i svih redovnica, poziv biti minispasitelj svijeta, kao Isus Krist.“²⁰ Nije shvaćala da u toj svojoj ulozi „minispasitelja“ omalovažava savršenu žrtvu koja je prinesena jednom zauvijek.

Križ i misa kao jedna žrtva

Tvrdeći kako rade ono što im je Gospodin zapovjedio, Vatikan ide još dalje tvrdeći da su žrtva na Golgoti i misa „jedna žrtva“. Službeno uči sljedeće:

„Kristova žrtva i žrtva Euharistije samo su jedna žrtva: isti koji je tada prinio sebe na križu prikazuje se sada po služenju svećenika; razlikuje se samo po načinu prinošenja: ‘U ovoj božanskoj žrtvi koja se izvršuje u misi, sadržan je i **nekrvno se žrtvuje** isti onaj Krist koji je jedanput sama sebe na krvni način prikazao na žrtveniku križa.’“²¹

Katolička crkva izjavljuje da u misi nekrvno žrtvuje Krista. No, Duh Sveti nas uči da je Kristova žrtva, prinesena jednom zauvijek, i razlikuje se od Starozavjetnih svakodnevnih žrtvi: „Niti je ušao da prinese mnogo puta sam sebe... jer bi inače morao trpje-

ti mnogo puta od postanka svijeta. Ali sada. On se samo jedanput zauvijek – u punini vremena – pojavio da svojom žrtvom uništi grijeh.“²² Božansko savršenstvo se očituje u tome što je ta žrtva prinesena jednom zauvijek. Ponovno prinošenje te jedne žrtve, prinesene jednom za svagda, je degradiranje Božje volje i svrhe.

Tko god smatra sebe dostojnim prinositi i žrtvovati besmrtnog Isusa Krista, strašno je arogantan. Jedino je Isus mogao sebe prinijeti kao žrtvu za grijeh. Samo On je to mogao učiniti, što nam potvrđuje i Duh Sveti: „Uistinu takav nam je veliki svećenik i trebao: svet, nevin, neokaljan, sasvim različit od grešnika i uzvišeniji od nebesa.“²³

Rim tvrdi da tijekom mise žrtvuju Krista „nekrvno“. Pismo izjednačava prinošenje i patnju. U toj žrtvi pomirnici prinijeti znači patiti. Ta istina je od velike važnosti i stoga je dana kao apsolutno načelo „...bez prolijevanja krvi nema oproštenja.“²⁴ Stoga tvrditi da je moguće prinositi nekrvnu žrtvu je kontradiktorno Pismu. Nekrvna žrtva je besmislenost i nedosljednost i svrha joj je ništa drugo doli zavarati.

Ta jedinstvenost Kristove žrtve leži u činjenici da je učinjena jednom. Taj koncept „jednom“ je vrlo važan u Novom zavjetu pa nam Duh Sveti to potvr-

²⁰ Jacqueline Kassar, ‘From a Nuns’ Convent to Bilical Concession’ u knjizi *The Truth Set Us Free: Twenty Former Nuns Tell Their Stories*, str. 11.

²¹ *Katekizam*, paragraf 1367.

²² Hebrejima 9: 25-26

²³ Hebrejima 7:26

²⁴ Hebrejima 9:22

đuje sedam puta. Savršenstvo Kristove žrtve stoji nasuprot svakodnevnim žrtvovanjima u Starom zavjetu. To savršenstvo i dostatnost Kristove žrtve naglašeno je činjenicom da se to zbilo jednom. Apostol Pavao nas uči: „Njegova je smrt bila jedanput za uvijek, smrt grijehu, a njegov život – život Bogu.“²⁵ Isto tako i apostol Petar izjavljuje: „Jer i Krist jedanput umre zbog grijeha, pravedan za nepravedne, da nas privede k Bogu.“²⁶ U poslanici Hebrejima to se ponavlja pet puta. „Jednako će se i Krist, pošto je prinesen samo jedanput ‘da uzme grijeha svijui’, drugi put pokazati, bez odnosa prema grijehu, onima koji ga iščekuju da im dade potpuno spasenje.“²⁷ Istinu, također, nalazimo u Kristovim riječima na križu: „Svršeno je.“²⁸

Kristovo djelo je zadovoljština

Pismo nam govori da je Kristovo djelo, i to samo Njegovo, zadovoljština. Krist je patio kao zamjena za svoj narod da bi zadovoljio zahtjeve zakona i da nam pribavi vječnu pravednost. Narav njegova djela jest da je on, kao naš predstavnik, pravednik, uzeo na sebe naše grijeha i ispunio sve zahtjeve zakona. Riječima proroka Jeremije On je „JAHVE, PRAVDA NAŠA.“²⁹

²⁵ Rimljanima 6:10

²⁶ I. Petrova 3:18

²⁷ Hebrejima 9:28

²⁸ Ivan 19:30

²⁹ Jeremija 23:6

Krist je, pravno gledano, ispunio sve zahtjeve pravednosti, ispunio je zadovoljštinu za grijeha svoga naroda. Jedino je Krist bio taj koji je mogao ispuniti zadovoljštinu, to je Njegova slava. To pokazuje koliko je Krist veličanstven kao posrednik i zamjena svojega naroda. Kristova žrtva je za vjernike čistište koje ih dovodi bliže Bogu: „...koliko će više krv Krista – koji je po vječnom Duhu prinio sam sebe Bogu kao žrtvu bez mane – očistiti našu savjest od mrtvih djela da služimo živomu Bogu?“³⁰ On je taj koji je bez mane. Jedino je Krist bio dostojan prinijeti sebe kao žrtvu. Jedino je On bio dostojan platiti zadovoljštinu. To je Kristovo bogatstvo.

Istinska komunikacija

Analizirajući riječi Svetoga pisma, nalazimo da nas ono uči da stol Gospodnji nije žrtvovanje, jednako tako nam govori da večera Gospodnja nije samo neki obični znak iz prošlosti. Kao što je i Mojsije u Starom zavjetu rekao: „‘Ovo je krv Saveza koji vam je Bog propisao’“³¹, a Isus nam je navijestio: „‘Ovaj je kalež novi savez. Ovo činite svaki put kada ga pijete na moju uspomenu.’“³²

Kada je ustanovio večeru Gospodnju, Krist nije rekao „meni na uspomenu, prisjećajući se Njega s

³⁰ Hebrejima 9:14

³¹ Hebrejima 9:20

³² I. Korinćanima 11:25

nježnošću.“³³ Značenje ove riječi na uspomenu³⁴sa sobom nosi koncept osobnoga komuniciranja i odnosna s Bogom. Takva vrsta zajedništva s Bogom je pretkazana još u Starom zavjetu: „Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. I neće više učiti drug druga i brat brata govoreći: ‘Spoznajte Jahvu!’ nego će me svi poznavati i malo i veliko – riječ je Jahvina...“³⁵ Takav odnos s Bogom nam nudi novi Savez. Isus Krist je posrednik koji nam donosi tu baštinu: „Zato je on posrednik jednog novog saveza: da, pošto je nastupila smrt za otkupljenje prekršaja učinjenih u vrijeme prvog Saveza, oni koji su pozvani prime obećanje – vječnu baštinu.“³⁶ Ta baština je osobna spoznaja Oca i Sina. „A ovo je vječni život: spoznati tebe, jedinog pravog Boga, i onoga koga si poslao, Isusa Krista.“³⁷

Tko može sudjelovati u večeri Gospodnjoj?

Udio u blagovanju oko stola Gospodnjega imaju oni koji su spašeni prema biblijskim standardima. Istinski vjernici su oni koji su prionuli uz svemoć-

³³ W.E. Vine, *And Expository Dictionary of Bew Testament Words* (Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., 1940) #1. anamnesis, str. 274-275.

³⁴ *Thayer's Greek Lexicon*, # 36⁴ anamnesis, „sjećanje, prisjećanje, prizvati u sjećanje“. PC Study Bible za Windowse V3.1

³⁵ Jeremija 31:33-34

³⁶ Hebrejima 9:15

³⁷ Ivan 17:3

nog Boga čiji je autoritet opisan u Bibliji, koji su mi-lošću spašeni po vjeri u Isusa Krista. Kod pristupanja stolu Gospodnjem svaki vjernik „Neka ... ispita samoga sebe te onda jede od kruha i pije iz kaleža“,³⁸ jer prethodni redak kaže: „Zato tko god nedostojno jede ovaj kruh ili nedostojno pije ovaj kalež Gospodnji, bit će odgovoran za tijelo i krv Gospodnju.“³⁹ Primijetimo da nam Riječ Božja kaže „nedostojno“, a ne „tko je nedostojan“. Nema toga koji bi bio dostojan blagovati oko stola Gospodnjeg, to znači da svaki istinski vjernik prilazi stolu Gospodnjem zaštićen Kristovom pravednošću. Svaki istinski vjernik mora preispitati pred Bogom svoju savjest priznajući i kajući se za sve grijehе kojih je svjestan kada pristupa stolu Gospodnjem.⁴⁰ Koliko god bili svjesni svoje nedostojnosti, to nas ne smije sprečavati da sudjelujemo u večeri Gospodnjoj i da Mu se približimo kraj Njegova stola – sve što moramo učiniti jest iskreno se pokajati za svoje grijehе.

Zajedništvo s Bogom u Njegovoj večeri

Apostol Pavao ističe tu ideju zajedništva s Gospodinom u Njegovoj večeri: „Zar nije posvećeni kalež koji posvećujemo zajedništvo s krolju Kristovom? Zar

³⁸ I. Korinćanima 11:28

³⁹ I. Korinćanima 11:27

⁴⁰ „Ako priznajemo svoje grijehе, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijehе i očistiti nas od svake nepravедnosti.“ I. Ivanova 1:9

nije kruh koji lomimo zajedništvo s tijelom Kristovim?“⁴¹

U večeri Gospodnjoj se slavi duhovno jedinstvo između Boga i njegova naroda, a u Novom Jeruzalemu to će biti licem u lice, kako kaže apostol Ivan: „Ljubljeni, sada smo djeca Božja, a što ćemo biti, još se nije očitovalo. Ali znamo: kada se to očituje, bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti onakva kakav jest.“⁴² Za sada u Novome savezu ta stvarnost našeg zajedništva s Gospodinom slavi se znacima, ne licem u lice. „Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva.“⁴³

Održavanje Njegova Novoga saveza jest prisno duhovno zajedništvo s Njime.

Sigurnost Božjeg naroda

Bog želi da njegov narod može biti siguran u ono što je rekao i učinio za nas. Kako bi mogli biti sigurni u Božje riječi i djelo, On ih potvrđuje zakletvom.⁴⁴ „Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas prolijeva.“ Ovo je pravna deklaracija kojom Isus potvrđuje vjernicima da pripadaju Njemu. Kao što se brak pravno potvrđuje vjenčanjem, vlasništvo kuće ili automobila vlasničkim listom, tako su i ove Kristove riječi pravna deklaracija onoga što pripa-

⁴¹ I. Korinćanima 10:16

⁴² I. Ivanova 3:2

⁴³ Luka 22:20

⁴⁴ Hebrejima 6:17 „Zato i Bog hoteći sigurnije dokazati i baštinicima obećanja nepromjenjivost svoje odluke, postade zakletvom jamac...“

da vjernicima. U Bibliji ono što je pretkazano u Starome zavjetu obistinilo se u Novome. Krist je sebe dao vjernicima krvlju i tijelom. Dao im je pravni dokument Novoga saveza, obećanje da mogu biti sigurni.

U tome novozavjetnom nalogu vjernici imaju pravo na Kristove blagoslove koji su potvrđeni njegovom krvlju. Kao što nam Njegova riječ kaže: „Ovaj je kalež novi savez. Ovo činite svaki put kada ga pijete na moju uspomenu. Uistinu svaki put kada jedete ovaj kruh i pijete ovaj kalež navješćujete smrt Gospodnju dok on ne dođe.“ (I. Korinćanima 11:25)

Ovdje se jasno vidi svrha večere Gospodnje. Ona je navješćivanje smrti Gospodnje. Ona nije samo puko sjećanje na Krista i ono što je učinio, već je sudjelovanje vjernika u Njegovu davanju njima. Oni trebaju naviještati smrt Gospodnju koja je postala njihov život, utjeha i nada. Vjernici naviještaju Njegovu smrt i uživaju plodove koje im je Kristova smrt donijela – stajati u Božjoj prisutnosti. Taj Novi savez govori da je On njihov Bog, a oni su Njegov narod.

„Ovo je Savez koji ću sklopiti s domom Izraelovim poslije onoga vremena – veli Gospodin: Staviti ću svoje zakone u pamet njihovu, upisati ću ih u srca njihova. Ja ću biti Bog njihov, a oni će biti narod moj.“⁴⁵

⁴⁵ Hebrejima 8:10

Duhovno zajedništvo

Kako bi naglasio zajedništvo s Gospodinom, apostol Pavao se koristi kontrastom, na jednu stranu stavljajući to zajedništvo s Bogom, a s druge strane okultnu praksu. Poučava na taj način kako bi vjernike upozorio da se čuvaju idolopoklonstva koje je svetogrđe, jer je takvo što opasno i zabranjeno. „A ja neću da vi budete u zajednici s vrazima.“⁴⁶ Suprotnost ovih dvaju duhovnih kontakata najbolje se vidi u riječima: „Ne možete piti kalež Gospodnji i kalež vražji. Ne možete biti dionici stola Gospodnjeg i stola vražjeg.“⁴⁷

Važno je primijetiti da apostol Pavao pokušava naglasiti da je duhovno zajedništvo između Krista i vjernika stvarno. To nije samo sjećanje jer tada taj kontrast ne bi imao smisla. Izravni kontrast, koji nam prezentira, duhovno je zajedništvo s Gospodinom, s jedne strane, i s đavlom, s druge strane. Stoga iz ovoga odlomka daje se zaključiti da je „zajedništvo s krolju Kristovom“⁴⁸ stvarno zajedništvo s Kristom koje vjernici uživaju sudjelujući u večeri Gospodnjoj. Isus je ustanovio tu večeru sa željom: „Vruće sam želio da blagujem s vama ovu pashalnu večeru... Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas proljeva.“⁴⁹ Tako bi i vjernici treba-

li željeti sudjelovati u toj večeri zajedništva s Njim. Sudjelovanje u toj večeri je sama bit Novoga saveza. Isus nam je rekao da je to Novi savez u Njegovoj krvi.

U tom kontekstu lažnog i stvarnog štovanja Gospodin nam otkriva duh pravog štovanja riječima: „Ali na koga svoj pogled svraćam? Na siromaha i čovjeka duha ponizna, koji od moje riječi dršće.“⁵⁰ Kako bi štovali Gospodina dostojno, vjernici moraju žeđati za zajedništvom s Njim oko Njegova stola. Kada to i učine, shvatit će još dublje značenje riječi: „Blago žednima i gladnima pravednosti, jer će se nasititi.“⁵¹

Moja je molitva za svakoga tko sudjeluje u večeri Gospodnjoj neka „vam dadne prema bogatstvu svoje slave, da se ojačate u snazi po Duhu u unutarnjeg čovjeka, da Krist stanuje u vašim srcima po vjeri; da u ljubavi uvriježeni i utemeljeni budete sposobni shvatiti zajedno sa svim svetima koja je tu širina, duljina, visina i dubina i upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju; da budete ispunjeni do sve punine koja dolazi od Boga. Onomu koji, prema snazi što silu svoju očituje u nama, može učiniti neograničeno više od onoga što možemo moliti i misliti – njemu slava u Crkvi i u Kristu Isusu u sva pokoljenja i sve vjekove! Amen.“⁵²

⁴⁶ I. Korinćanima 10:20

⁴⁷ I. Korinćanima 10:21

⁴⁸ I. Korinćanima 10:16

⁴⁹ Luka 22:15,20

⁵⁰ Izaija 66:2

⁵¹ Matej 5:6

⁵² Efežanima 3:16-21

Život u samostanu

Samostanski način života veliki je dio katolicizma, uključuje preko 800.000 žena. Samostanski život se odvija po sličnim pravilima kao život redovnika, no u ovome poglavlju ćemo se baviti samostanima. Mnoge žene su fascinirane tim načinom života, doživljavaju ga kao alternativu braku. No dok shvate da je takav život neprirodan, već je prekasno, ili barem smatraju da je prekasno da ga napuste.

Ta ideja da mlade djevojke odlaze u samostane kojima upravljaju starije redovnice nije započela s katolicizmom. U poganskom Rimu tako su živjele vestalske djevice, one su čuvale vječnu vatru i zavjetovale se na djevičanstvo. U Peruu, u vrijeme Inka, tako su živjele svete djevice. Taj redovnički koncept postoji i u budizmu, pa tako imamo budističke redovnice. Ta ideja svoje korijene vuče iz

mного stoljeća prije Krista, u poganskim tradicijama žena koje postaju redovnice je vrlo stara.

„Oblik življenja kojim je živio Sin Božji“

Milijuni ljudi, i muškarci i žene, diljem svijeta povlače se u samostane pod utjecajem toga katoličkog učenja. Katoličko službeno učenje glasi:

„...nadalje religijska ustanova mora oponašati i vjerno obdržavati u Crkvi taj oblik življenja kojim je i sam Sin Božji živio kada je boravio na ovome svijetu vršeći volju svojega Oca i predlagao ga i svojim učenicima, koji su Ga slijedili.“¹

Tvrđnja kako je religijska ustanova (redovništvo i samostani) bila „Njegov oblik življenja koji je predlagao i svojim učenicima“, jest laž koja poriče povijesne činjenice. Nigdje u Pismu ne nalazimo da je Isus prihvatio takvu vrstu življenja, niti da je to predlagao svojim učenicima. Redovnički život je postojao i u Isusovo vrijeme, npr. Eseni iz Kumrana su živjeli redovničkim životom. Iz Pisma nam je jasno kako Isus nije imao nikakve veze s Esenima ili kojim drugim monaškim redom. Evanđelja ne daju ni naslutiti da je Isus ustanovio takav način života, niti da je svoje učenike učio da tako žive. Isus uči

¹ II. Vatikanski Koncil: *Koncilijarni i post-koncilijarni dokumenti*, Br. 28, *Lumen Gentium*, 21. studenog 1964, Austin Flannery, O.p., Gen. Ed., 1981 ed., 2 vols., (Northport, NY: Costello Publ. Co., 1975) Vol. I, Paragraf 44, str. 404.

da su vjernici posvećeni Duhom Svetim primjenjujući biblijske istine na vlastite živote, a ne bježeći od svijeta. Isus je molio: „*Ne molim te da ih digneš sa svijeta, već da ih sačuvaš od Zloga... Posveti ih istinom; tvoja je riječ istina.*“²

Tvrđnja da je samostanski život stabilan oblik življenja

Vatikan tvrdi da je život u samostanima stabilan oblik življenja. „Život posvećen javnim prihvaćanjem evanđeoskih savjeta **stabilan je oblik življenja** kojim se vjernici, slijedeći po djelovanju Duha Svetoga prisnije Krista, posve posvećuju Bogu....“³

Čitamo li vijesti o redovničkom životu časnih sestara, vidimo da je on sve osim stabilan. Nedavno sam čuo nekoliko vijesti o opasnostima redovničkog života. Katoličke vijesti su 6. siječnja 2003. izjavile:

„Agencija za vijesti St Louis Post-Dispatch objavila je uznemirujuće podatke koje su kasnije prenijele sve veće medijske kuće. Sveučilište St. Louis provelo je istraživanje koje je platilo nekoliko katoličkih ženskih redova, koje pokazuje da je ‘oko 40% redovnica u Sjedinjenim Državama bilo izloženo nekom obliku seksualne traume’. Istraživanje je provede-

² Ivan 17:15,17

³ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 573 § 1.

no 1996. i objavljeno u nekoliko manjih vjerskih novina 1998, no veće novinske kuće nisu spominjale te rezultate... Jedna od osam redovnica je seksualno iskorištavana. Među njima, tri od četiri redovnice tvrde da ih je zlostavljao svećenik, druga redovnica ili koja druga vjerska osoba. To iskorištavanje je išlo od zahtjeva za 'izlascima', raznih seksualnih usluga do seksualnog odnosa."⁴

Glavna priča katoličkog lista *National Catholic Reporter* 1. siječnja 2002. bila je o zlostavljanju redovnica u Sjedinjenim Državama. „Zlostavljanje se odvija u samostanima, katoličkim školama, crkvama i sirotištima diljem zemlje“, kažu stručnjaci za zlostavljanja od strane vjerskih osoba. U posljednjih desetak godina podignuto je na desetke, navodnih, optužaba za zlostavljanje protiv redovnica. U slučajevima u Minnesoti, Vermontu, New Yorku i Michiganu postignuta je nagodba tako da slučajevi nisu došli do suđenja.⁵ Mislim da nam te vijesti i rezultati istraživanja govore dovoljno da redovnički život i nije tako stabilan.

⁴ www.cathnews.com/news/301/20.php

⁵ www.natcath.org/crisis/110102h.htm 8/6/03.

Katolici razlikuju Božje zapovijedi i Božje savjete

U svojoj predaji Katolička crkva razlikuje Božje savjete od Božjih zapovijedi. Službeno to izjavljuje sljedećim riječima:

„Taj oblik življenja u ustanovama posvećenog života, što ih je mjerodavna crkvena vlast kanonski osnovala, slobodno prihvaćaju vjernici koji prema vlastitim zakonima ustanova, zavjetima ili drugim svetim vezama javno prihvaćaju **evanđeoske savjete** čistoće, siromaštva i poslušnosti te se, po ljubavi prema kojoj ti savjeti vode, na poseban način združuju s Crkvom i njezinim otajstvom.“ – Kanon 573,§2

„Novi zakon osim svojih zapovijedi obuhvaća i *evanđeoske savjete*. Tradicionalno razlikovanje između Božjih zapovijedi i **evanđeoskih savjeta** ustanovljeno je u odnosu ljubavi, koje je savršenstvo kršćanskog života.“⁶

Takvo razlikovanje nije biblijsko, takvo što ne postoji u Bibliji. Sve što spada pod savjete o pitanju morala, spada pod zapovijedi. Ono što Bog savjetuje, to On i zapovijeda. Primjerice, u knjizi Otkrivenja Gospodin nam govori: „Savjetujem ti da od mene kupiš u vatri žeženog zlata, da se obogatiš, i da se

⁶ *Katekizam katoličke crkve*, Hrvatska biskupska konferencija, 1994., Glas Koncila, Zagreb, paragraf 1973.

obučeš u bijele haljine, i da sakriješ svoju sramotnu golotinju, zatim pomasti da pomažeš svoje oči da bi vidio.“⁷ Isus nam zapovijeda da se odvojimo od grijeha i samodostatnosti i da shvatimo da smo duhovno siromašni i prazni i da dođemo k Njemu, kako bismo mogli biti sigurni u svoje spasenje. Isto tako nam i apostol Pavao govori: „...jer nisam ništa propustio da vam u potpunosti saopćim Božji naum.“⁸ Pavao je Božji naum, moralni zakon, obznanio Božjemu narodu. Bog je odbacio farizeje i pismoznance jer su odbijali Njegove zapovijedi. „A farizeji i pismoznanci...osuje tiše Božju nakanu koju je imao s njima.“⁹ Božja zapovijed, savjet njima je bio da se pokaju, krste i priprave primiti Mesiju.

Sav Božji moralni zakon uključen je u Božje zapovijedi da ljubimo Boga svim srcem svojim, duhom, dušom i umom, i da ljubimo svoje bližnje kako je Krist ljubio nas. Bog nam zapovijeda ono što nam savjetuje, npr. „Tako, dakle, tko se god između vas ne odreče svega svoga imanja, ne može biti moj učenik.“¹⁰ „Ako tko dakle hoće ići za mnom, neka se odreče samog sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi.“¹¹ Katolici koriste susret Isusa i bogataša kako bi prikazali tu razliku između zapovijedi i savjeta, što je krivo. Isus nije davao savjet, već je dao zapovijed

⁷ Otkrivenje 3:17

⁸ Djela apostolska 20:27

⁹ Luka 7:30

¹⁰ Luka 14:33

¹¹ Matej 16:24

koja vrijedi za sve jer spasiti se možemo samo ako slijedimo Isusa i samo Njega. Ta priča naglašava licemjerje toga mladog bogataša. Katolička crkva je, koristeći se tom pričom, našla temelj ‘novoga’ razlikovanja zapovijedi i savjeta i na tome je lažnom temelju sagradila instituciju koju naziva „religiozni oblik življenja“. Službeno učenje glasi:

„Ne samo da se religijskom obliku življenja daje pravno odobrenje, već ga se uzdiže

kao blaženo stanje, koje Crkva liturgijski uzdiže kao stanje posvećenja Bogu.

Crkva, kojoj je dan Božji autoritet, prima zavjete onih koji se zavjetuju na ovaj oblik življenja...“¹²

Svjedočanstvo Patricie Nolan Savas

Patricia Nolan Savas je živjela u samostanu deset godina.¹³ Intervjuirao sam je u jednoj radijskoj emisiji u kojoj smo razgovarali o stabilnosti redovničkog života. Ovdje vam donosim taj intervju.

Patricia: Uvijek nam je bilo govoreno da se trudimo stalno biti nasmiješene i da nitko ne treba znati što se događa unutar zidova. To je bilo pravilo koje smo morale poštovati. Izvana je sve izgledalo stabilno, no unutra je bilo strašno... zato što smo se trudi-

¹² Flannery, II Vatikanski koncil, Dokument Br. 28, *Lumen Gentium*, paragraf 45. str.406.

¹³ Patricia Nolan Savas, *Gus: A Nun's Story* (GNFC, P.O. Box 59⁵ Cupertino, Ca 95015, Ph: (800) 228-7412)

le održati nadljudsko savršenstvo, imale smo raznih psihičkih i fizičkih problema – jer na kraju samo smo ljudi. Takve zahtjeve je nemoguće održavati. Nemoguće!

Richard: U svojoj knjizi govoriš o umrtvljavanju tijela, nama su u samostanu govorili da se moramo žrtvovati i truditi se postati sveti kroz pokoru. Je li tako bilo i u vašem samostanu?

Patricia: Neprestano su nam to govorili naglašavajući kako mi zapravo ne poznajemo Boga... Doživljavali smo Boga kao dalekog, ljutitog Boga koji kažnjava i umrtvljujući svoje tijelo, željeli smo 'na koljenima' nekako doći do Njegova trona.

Richard: Dakle, samostanski život nije stabilniji od uobičajenog bračnog života?

Patricia: O, nikako! U knjizi pišem o onome što sam sama doživjela i vidjela. Nije prirodno živjeti u takvom okruženju. To je homoseksualno okruženje 'Homo' znači isto, a 'Hetero' različito, no nama je bilo zapovjeđeno da negiramo taj dio sebe.

Richard: Smatrate da je život u samostanima neprirodan oblik življenja?

Patricia: Da, vrlo je neprirodan. Kao rezultat toga neprirodnoga življenja, pokušavajući umrtviti tijelo, pokušavajući time doseći toga ljutitog, dalekog Boga koji kažnjava,

pojavile bi se razne fizičke i psihičke bolesti.

Richard: U knjizi govoriš kako su se neke redovnice znale prilično uzrujati, naljutiti. Jedna se jako uvrijedila jer su je ostale ignorirale pa je bacila čitav pladanj špageta na stol i izašla van?

Patricia: Da.

Richard: Je li bilo puno takvih incidenata?

Patricia: O njima se nije govorilo, takve ljude bi jednostavno brzo uklonili, ta dotična redovnica sada radi kao medicinska sestra u New Orleansu. Ona je izašla iz samostana i ostala relativno prisebna. Bila je mlada medicinska sestra prilično sposobna i promaknuli su je na više mjesto umjesto nekih starijih redovnica. Zbog ljubomore i napetosti ostale redovnice počnu činiti male stvari koje prerastu u velike i zagorčavaju vam život, i ja imam iskustva s time. Ona je bila normalna osoba koja se uvijek lijepo ponašala, no toga dana se slomila. Zamolila je neke od redovnica da joj dodaju maslac ili šećer, ne sjećam se više, tri puta, no one su je ignorirale. Isključile su je iz društva, nisu s njom kontaktirale ni na koji način i ona je bacila pladanj pun špageta na stol i doslovno išetala van

u redovničkoj odjeći. Ona je jedna od onih koje su preživjele.

Richard: Nešto teži slučaj je bila sestra R. Spomenuli ste da je gajila posebno prijateljstvo s drugom redovnicom zbog čega je bila ukorena i kada je napustila samostan, pronađena je s pištoljem u ruci?

Patricia: Da, ona je bila jedna od onih koje nisu preživjele, neke su u potpunosti poludjele. Da ne spominjem i slučajeve homoseksualnosti. Morate shvatiti da je to vrlo homoseksualno okruženje koje je naglašenije nego u heteroseksualnom okruženju. Ova sestra je imala homoseksualne sklonosti i jednoga dana, nažalost, pronađena je s pištoljem u rukama. Pucala si je u glavu. Strašno mi je žao tih sestara. Žao mi je i onih koje su još uvijek u raznim mentalnim institucijama, koje nazivaju odmaralištima, no svi znamo gdje se one nalaze.“

Bivša časna Rocio Zwirner priča o samostanskom životu u Španjolskoj:

„Jedna druga sestra se bacila u samostanski bunar jer je bila toliko rastresena i opterećena. Njezini krici nisu bili poziv u pomoć, ođavali su strašnu mentalnu muku, odjekivali su samostanom ‘Osuđena sam, osuđena sam!’ Nije znala plivati, no ostala je plutati na površini tako da smo je izvukli van živu. Pani-

ka koja ju je obuzela zbog vječne osude, mene je nagnala na razmišljanje. Tijekom operacije spašavanja glavna nadstojnica samostana joj je ponavljala. ‘Kćeri, nemoj se osuđivati’, no ova je i dalje naricala ‘Osuđena sam’. Čak i danas se sjećam te strašne boli, nažalost i danas mnogi idu tim putem, vjerujući u mrtvilo i prazninu.“¹⁴

Mnogo je onih koji su živjeli u samostanima i takav život opisuju kao nestabilan i poremećen.

Privlačenje mladih

Primarna katolička taktika u privlačenju mladih na takav način življenja je korištenje dramatičnim riječima, kao:

„Duboko značenje poslušnosti je otkriveno u potpunosti kroz misterij smrti i uskrsnuća u kojima se nadnaravna sudbina ljudskih bića ostvaruje u potpunosti. Naime, kroz žrtvovanje, patnju i smrt ljudsko biće zadobiva istinski život. Biti autoritet među svojom braćom znači biti njihov sluga u skladu sa primjerom

¹⁴ Rocio P. Zwirner, *The woman at the well* u knjizi *The Truth Will Set Us Free: Twenty Four Former Nuns Tell Their Stories* (Mukilteo, WA: Winepress Publishing, 1997), str. 87. Knjigu možete naručiti na www.bereanbeacon.org.

Onoga koji je 'dao svoj život kao otkupninu za mnoge.'"¹⁵

Rečenice kao što je „Naime, kroz žrtvovanje, patnju i smrt ljudsko biće zadobiva istinski život“, nagnaju mnoge žene da se povuku u samostane i mnoge muškarce da se pridruže nekom crkvenom redu. Tvrdnja da duše mogu biti spašene nečijom pokorom jest sotonska poruka prisutna još od drevnih kultova i religija. Ljudskom duhovnom ponosu, pa čak i onih ljudi u samostanu, godi čuti „...bit ćete kao bogovi...“¹⁶ To je bila Sotonina poruka od samoga početka, što provodi i danas.

Tvrdnjom kako se mlada žena javnom objavom zavjeta može, kroz institucije Katoličke crkve, posvetiti Bogu „ad mortem“ („do smrt“) jedan je od vrlo suptilnih način kako Katolička crkva potiče mlade žene na „religiozno zvanje“. Definicija redovničkoga zavjeta glasi:

„Redovničkim zavjetovanjem članovi javnim zavjetom prihvaćaju obdržavanje triju evanđeoskih savjeta [čistoća, siromaštvo i poslušnost, op prev.], posvećuju se Bogu po službi Crkvi i pritjelovljuju se ustanovi s **pravima i dužnostima** koje se određuju pravom.“¹⁷

¹⁵ Flannery, II Vatikanski koncil, Dokument Br. 53, S.C.R.S.I., *Evangelical Testificatio*, 29. lipnja 1971, Vol. I, paragraf 24, str. 691.

¹⁶ Postanak 3:5

¹⁷ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 654.

Ako pažljivije proučimo ove riječi, vidimo da se tu mladoj ženi nudi zamjena za brak. Zamjena koja će je učiniti vrlo posebnom, zamjena koja će je, kao i brak, uvrstiti u javnosti prihvatljivo stanje „s pravima i dužnostima“. Katolička crkva tvrdi da su redovnice „posvećene Bogu“. No, kako život u samostanu počne teći, postaje jasno da se ta mlada žena nije posvetila Bogu, već Katoličkoj crkvi, a time nije posebna apsolutno nikomu. To nam govori i kanon 701: „Legitimnim otpuštanjem, zavjeti kao i prava i obveze koje proizlaze iz redovničkog zavjetovanja se ukidaju *ipso facto*...“ Ako se osoba svojim zavjetom zaista posvetila Bogu, niti jedno ljudsko „legitimno otpuštanje“ tada ne može ukinuti te zavjete.

Bogato siromaštvo

Nakon što se redovnice zavjetuju na siromaštvo, Katolička crkva im zauzvrat obećava potpunu ekonomsku sigurnost. U tome siromaštvu redovnica ne smije ništa posjedovati, no kao član zajednice obdarena je mnogim materijalnim dobrima. Takav princip se kosi s biblijskim principom osobne odgovornosti spram posjeda, kao i s duhovnim sazrijevanjem kada se osoba mora pouzdati u Boga za svoj kruh svagdašnji.

Pitanje poslušnosti

Isus Krist je živo na svijetu, ali nije bio od svijeta. On je bio u potpunosti poslušan svomu Ocu, pa se i

od vjernika traži da budu poslušni Bogu i Njegovoj riječi: „Moje ovce poznaju glas moj“, „tko god me ljubi držat će moje Riječi.“ No, redovnički zavjeti poslušnosti su nešto sasvim drugo. Rim uči:

„Evandeoski savjet poslušnosti, prihvaćen u duhu vjere i ljubavi u nasljedovanju Krista do smrti poslušna, obvezuje na podvrgavanje volje **zakonitim poglavarima, koji su namjesnici Božji**, kad zapovijedaju prema vlastitim konstitucijama.“ – Kanon 601

Poslušnost Bogu, koju nam nalaže Biblija, katolici su pretvorili u poslušnost lokalnim poglavarima „koji su namjesnici Božji“. Gospodin Isus je osudio farizeje kada su od naroda tražili da ih se naziva „Oče“ i „Gospodaru“, jer bi to bilo idolopoklonstvo. Iako su farizeji ljude opterećivali raznim duhovnim teretima, nisu došli ni blizu nazivati se zakonitim vlastima, namjesnicima Božjim kojima se narod mora pokoravati. Nadalje, Katolička crkva tvrdi: „Redovnici su dužni držati sve propise, koje biskupsko vijeće ili konferencija zakonito donesu, obveznim za sve.“¹⁸ Rim je spreman provoditi taj standard: „Lokalni ordinarij može kaznama prisiliti redovnike na sve ono u čemu su mu podložni.“¹⁹ Takva diktatura je u suprotnosti s Biblijom i Isusovim

¹⁸ Flannery, *More Post Conciliar Documents*, Br. 92, S.C.R.S.I. *Mutuae Relationes*, 23. travnja 1978, Vol. II, Paragraf 44. str. 235.

¹⁹ Kanon 1320.

zapovijedima: „Za tu slobodu Krist nas je oslobodio. Prema tome budite nepokolebivi i ne dopustite da vas ponovo upregnu u jaram ropstva!“²⁰

1328. Engleskom su tutnjile riječi Johna Wycliffa, a odjekuju još i danas: „S obzirom da je Isus Krist prolio svoju krv kako bi oslobodio svoju Crkvu, ja zahtijevam njezino oslobođenje. Zahtijevam da svi napustite ove mračne zidove (samostane) unutar kojih vladaju tiranski zakoni i prihvatite jednostavan i miran život pod otvorenom nebeskom riznicom.“²¹

Nametanje lažnog ideala

Rimokatoličkom sustavu je potrebna svježa radna snaga svake godine. Redovnice su glavna okosnica katoličkih škola i bolnica, u kojima se najviše protestanata obraća na katoličanstvo. Kako bi se domogao te radne snage, Rim zaobilazi bračne zavjete zahtijevajući vjernost vlastitoj definiciji „čednosti i posvećenja“ uvodeći celibat kao imperativ.

„Život posvećen javnim prihvaćanjem evandeoskih savjeta stalan je oblik življenja kojim se vjernici **slijedeći**, po djelovanju Duha Svetoga, **prisnije** Krista, **posve posvećuju** Bogu...“ – Kanon 573 §1

²⁰ Galaćani 5:1

²¹ J.A. Wylie, *The History of Protestantism*, Vol. II, Druga knjiga, pogl. XXII, str. 124.

Riječ „prisnije“ ovdje daje kontrast bračnim zavjetima, što znači da smo redovničkim, posvećenim životom bliže Kristu nego što bismo to bili u braku. No, Bog nikada nije takvo što rekao. Biblija svim istinskim vjericima upućuje riječi: „Vi ste, naprotiv izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod određen za Božju svojinu, da razglasite slavna djela onoga koji vas pozva iz tame u svoje divno svjetlo.“²²

Celibat je dar koji je dan nekima. Vrijeme i okolnosti u kojima se osoba odluči za celibat je isključivo stvar između Boga i te osobe. „Jer ima ljudi koji su od rođenja nesposobni za ženidbu; ima takvih koje su ljudi učinili nesposobnima; a ima i takvih koji se odriču ženidbe radi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti neka shvati!“²³ Gospodin ovdje govori o ljudima koji se odriču ženidbe radi kraljevstva nebeskoga. Važno je primijetiti da Isus ovim riječima nije ustanovio neku novu instituciju. Netko s darom celibata može taj dar živjeti jedino unutar stabilnosti obitelji, koju je Gospodin ustanovio. Gospodin NIJE rekao „jer ostavit će muškarac oca i majku i pridružiti se grupi koja se zaklela na celibat i ustanovit će se novi način života.“ Gospodin Isus nije nikada ustanovio takav oblik življenja! On je poučavao da Njega uvijek stavljamo na prvo mjesto: „Tko više ljubi oca ili majku nego mene, nije me dostojan. Tko više lju-

bi sina ili kćer nego mene, nije me dostojan.“²⁴ Ono što svaki vjernik mora učiniti jest napustiti dom, roditelje, braću, ženu ili djecu radi Krista. Nitko i ništa ne smije vjerniku biti dragocjenije od Krista. Da se takav život ne odvija unutar nekoga samostana, jasno nam je iz Isusovih riječi obećanja vjericima „... nema nikoga koji ne ostavi radi mene i radi Radosne vijesti kuću ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili njihove koji ne bi primio stoput toliko – iako s progonima – kuća, braće, sestara, majki, djece i njihova...“²⁵ To su blagoslovi unutar konteksta obiteljskog života.

Upravo te veze postaju dublje i bolje kada osoba sve napusti radi Krista. Riječ Božja je jasna i precizna: da je Isus predvidio postojanje nadstojnica i nadstojnika samostana, to bi spomenuo u ovome kontekstu. Bog stostruko nagrađuje vjernike upravo po onome što je i sam ustanovio - po obitelji. Ne spominje nikakav odvojeni „stabilniji oblik življenja“, kroz „posvećeni život“ ili kroz „prisnije nasljedovanje Krista“. Donijeti i provoditi takve ideje znači omalovažavati brak.

„Mistični brak“

Jedno od temeljnih shvaćanja ređenja nije samo „prisnije nasljedovanje Krista“, već i ideja o mističnom braku s Kristom. Kao primjer navodim tekst „The consecrated Life and Its Role in the Church

²² I. Petrova 2:9

²³ Matej 19:12

²⁴ Matej 10:37

²⁵ Marko 10:30

and in the World“ (Uloga posvećenog života u Crkvi i u svijetu):

„...slično ovim oblicima posvećenog života je red djevičanstva, koje, odazivajući se svetom pozivu **sljedenja Krista prisnije**, biskup posvećuje Bogu kroz odobrene liturgijske obrede; čime su **mistično vjenčane za Krista**, Sina Božjega, i posvećuju svoj život radu za Crkvu...“²⁶

Još jednom vidimo kako su riječi „prisnije slijediti“ u kontrastu s brakom, koji je On sam ustanovio u svojoj riječi. No, druga tvrdnja da je taj „red djevičanstva mistično vjenčan s Krstom“ je neistinita. Biblija nam kaže da se Gospodin raduje, kao što se mladoženja raduje zbog mladenke, zbog svake osobe koja se nanovo rodi po Duhu. Ići preko onoga što je sam Gospodin ustanovio jest grijeh. Biblija nas jasno opominje: „*Ne preko onoga što stoji pisano!*“²⁷

²⁶ The Consecrated Life: Excerpts from the Lineamenta for the 9th Ordinary General Assembly of the Synod of Bishops“, *Catholic International*, (Brighton, MA 02135: North American Province of the Augustinians of the Assumption) Vol. 4, No. 2. siječnja, 1993, str. 58. Engleski tekst objavila the Libreria Editrice Vaticana, Vatican City.

²⁷ I. Korinćanima 4:6

Istinski poziv

Po prirodi svi smo rođeni grešnici određeni za pakao. Spasenje dolazi jedino po Isusu Kristu. Istinski poziv koji nam Biblija upućuje jest vjerovati u Isusa Krista, jer samo po milosti kroz vjeru osoba može biti nanovo rođena u novi život u Kristu. „*Otac ljubi Sina i sve je predao njemu u ruku. Tko vjeruje u Sina, ima život vječni: a tko ne vjeruje Sinu neće vidjeti života, već gnjev Božji ostaje na njemu.*“²⁸

Redovnicama i redovnicima

Ako ste redovnica ili redovnik, živite u samostanu i shvaćate da spasenje dolazi jedino po milosti i da ovisite samo o Kristovoj pravednosti, možda razumijete zbog čega su tisuće ljudi napustile samostane u vrijeme reformacije. Možda ste vrlo dobro upoznati s katoličkim zakonom „koji zakonito istupe iz redovničke ustanove ili su iz nje zakonito otpušteni, ne mogu od nje ništa zahtijevati zbog bilo kojeg posla koji su obavljali u ustanovi.“²⁹ Unutar toga sistema čini vam se da nemate budućnosti, znate da ne možete ništa zahtijevati od te institucije, bez obzira kakav ste posao obavljali, već ste svjesni da, ako odete, suočit ćete se s negodovanjem obitelji i prijatelja. Upravo tada svjedočanstva bivših redovnica o Božjoj vjernosti postaju dragocjena. Bož-

²⁸ Ivan 3:36

²⁹ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 70² § 1.

ja ljubav je osobna, On poziva osobe jednu po jednu. On te zove po imenu i brine se za tebe. On je moćni Bog, Otac koji ti govori: „Zato iziđite između njih i odvojite se – veli Gospodin! Ne dotičite se ničega nečista, i ja ću vas primiti! Ja ću vam biti Otac, a vi ćete mi biti sinovi i kćeri, veli Gospodin, Svemogući!“³⁰

Tijekom reformacije Katarina von Bora je imala isto iskustvo, ona je proučavanjem Pisma shvatila da je zavjeti koje je položila ne obvezuju. Redovnički zavjeti su utemeljeni na lažnoj ideologiji da je takav život Bogu draži od bračnoga života, i da je Rimsku crkvu sam Bog ovlastio da prima takve zavjete. Kada jednom shvatite da to nije istina, shvatit ćete da su i ti zavjeti lažni i da ih se treba odreći pred Bogom.

Riječ Božja otvara samostanske ćelije

Vjerojatno ste svjesni prepreka, kao što su ih bile svjesne i Perggy O’Neil, Mary Ann Pakiz i Eileen Donnelly i druge bivše redovnice koje su svoja iskustva opisale u knjizi *The Truth Set Us Free; Twenty Former Nuns Tell Their Stories* (Istina će nas osloboditi: dvadeset bivših redovnica pričaju svoje priče³¹). Riječ Božja je jasna i dokazi Njegove milostive prisutnosti u životima ljudi koji su uistinu nano-

³⁰ II. Korinćanima 6:17-18

³¹ Izbor iz knjige *The Truth Set Us Free; Twenty Former Nuns Tell Their Stories* na hrvatskom jeziku možete naručiti u KC „Riječ Života“, Zagreb.

vo rođeni su neoborivi. „...nipošto te neću zapustiti! Tako s pouzdanjem možemo reći: ‘Gospodin je pomoćnik moj; neću se bojati. Što mi može učiniti čovjek?’“³² Istinskom vjerniku sigurnost daje Božja prisutnost, briga i zaštita. Na temelju božanskoga obećanja vjernik može obuzdati žudnje i umanjiti strahove: „...nipošto te neću zapustiti!“ Ove riječi Božje jamstvo su da će se brinuti i štiti nas, i opomena protiv neumjerenosti, tjeskobe i strahova.

Zaključak, riječi Carmen Da Mota

Prikupljajući svjedočanstva bivših redovnica, primio sam svjedočanstvo Carmen Da Mota. Nakon mnogo godina provedenih u samostanu u Brazilu Carmen je pronašla Gospodina. Na kraju svojeg svjedočanstva govori kako je teško redovnici napustiti samostan, ali i o tome koliko je Gospodin milostiv i vjeran i kako se brine za svaku potrebu. Govori kako je nakon odlaska iz samostana srela jednu redovnicu.

„Radila sam u kršćanskoj knjižari u koju je došla jedna redovnica. Rekla mi je kako je pročitala moju životnu priču u jednoj malenoj knjižici ‘Potraga’. Priča ju je potakla da i sama napusti samostan i došla me je zamoliti da joj pomognem. Razgovarala sam s misionarom Earlom Metsom i on joj je ponudio da neko vrijeme ostane kod njega dok ne nađe

³² Hebrejima 13:5-6

gdje će živjeti. Sve sam isplanirala i pošla sam po tu redovnicu. Ne možete ni zamisliti koliko je bila nesigurna. Ruth je pristupila samostanu s dvadeset godina, a odlazila je s pedeset sedam. Tijekom trideset i sedam godina u samostanu predavala je sedam predmeta, ali živci su joj stradali. Slika koju je imala o sebi bila je krhka i psihološki gledano bila je u groznom stanju. Jedino joj je Bog mogao pomoći. Zajedno smo posjetile nekoliko crkava gdje smo ispričale svoja svjedočanstva. Nakon toga smo putovale svaka na svoju stranu i izgubile kontakt jedna s drugom. Zahvalna sam Bogu da je izbavio još jednu dušu iz tame i prenio je u svjetlost. U ovoj knjizi ste čitali o ključnim trenucima u mojem životu i ono što je Bog učinio za mene! Ako Ga istinski tražite, isto će učiniti i za vas! Neka vam ove riječi budu utjeha: „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!”³³

³³ Matej 11:28

Papa posjeduje ključeve apostola Petra

Za većinu katolika papinski autoritet, koji proizlazi od Petra, glavni je temelj vjere. Za ostale, to je posljednje čemu se utječu kada sve drugo propadne. Što se tiče moga života, bila je to pretpostavka koju nisam preispitivao, sve do posljednjih godina moje svećeničke službe. Ozbiljnije sam se počeo baviti proučavanjem te teme kada je Papa Ivan Pavao II posjetio Trinidad 1985. godine. Sjećam se te glasne i raskošne ceremonije koja se odvijala na stadionu. Živo se sjećam obožavanja pape od okupljenog naroda dok je ulazio na stadion. Svi su ustali i u ritmu bubnjeva uglas vikali: „Ivane Pavle volimo te.” Papa se zahvalno naklonio njihovom poniznom laskanju.

Već tada sam u sebi preispitivao, drži li on zaista ključeve apostola Petra. Taj dan je za mene bio vrlo bolan, kada su na kraju programa svi svećenici dobili priliku slikati se sa Papom, ja sam samo tiho otišao. Dok sam se vozio kući okupan tropskim pljuskom činilo mi se kao da je i moje misli prekrilo crni oblak. Kako taj čovjek može tvrditi da ima Petrovu silu i autoritet, kada se njegova poruka i ponašanje uvelike razlikuju od Petrove? Sjetio sam se Petrova susreta sa Kornelijem, „Dok je Petar ulazio, Kornelije mu iziđe u susret, pade mu do nogu i pokloni se. A Petar ga podignu i reče mu: Ustani! I ja sam samo čovjek!“¹

Od te večeri sam znao da moram revno početi proučavati tekst iz Matejeva evanđelja, uklesan u kamen bazilike Svetog Petra na latinskom: „Tu est Petrus.“ Želio bih podijeliti razvoj svojih razmišljanja od tada i sve do sada kada sam nastavio proučavati riječ Božju.

Papinsko prvenstvo, Petrov nasljednik, povijesni je ostatak iz lažnog Dekreta Konstantina i Izidora. No ipak, Papinstvo je bedem i temelj rimske Crkve, ponos i dika odanih katolika, jer im to omogućuje „direktnu vezu sa Isusom“. Svijet je u zadnje vrijeme, kako se čini, rasplamsao svojom ljubav spram Papinstva. Papinstvo tvrdi, protivno Pismu, povijesti i razumu, da je njihova Crkva utemeljena na samom apostolu Petru tvrdeći kako je upravo on bio prvi Rimski biskup koji je svoj autoritet predao

svim slijedećim biskupima i Papama, to je ključni element Rimokatoličke crkve. Rimaska Crkva i službeno izjavljuje,

„Gospodin je samo Šimuna, kojemu je dao ime Petar, učinio stijenom svoje Crkve... Ta pastirska služba Petra i drugih apostola spada u temelje Crkve. Nastavljaju je biskupi pod Papinim prvenstvom.“²

Ova izjava, štoviše čitava struktura Rimokatoličke crkve temelji se na tri pretpostavke:

1. Tekst u Evanđelju po Mateju 16:16-20 znači da je Petar temelj Crkve; da je Crkva sagrađena na njemu.
2. Petar je otišao u Rim i postao prvi Rimski biskup.
3. Biskupi su Petrovi nasljednici pod Papinim prvenstvom.

Važno je spomenuti da je popis Papa koje je sastavio Rim izmišljen. Crkvu u Rimu je u njezinim skromnim počecima vodilo više starješina a ne jedan biskup. Kasnije u povijesti bilo je puno pitanja i intriga oko raznih ljudi koji su tvrdili da su Petrovi nasljednici, o njima ću nešto reći na kraju ovoga poglavlja. No, glavni cilj ovoga poglavlja nije pregled papinstva već analiza gore navedenih tvrdnji, koje rimska crkva uzima za gotovo.

¹ Djela apostolska 10:25-26

² Katekizam katoličke crkve, Hrvatska biskupska konferencija: Glas Koncila, (1994.) Zagreb, Paragraf 881.

1. PRETPOSTAVKA

Gospodin je Šimuna, kojemu je dao ime Petar, učinio stijenom svoje crkve tj. temeljem svoje crkve.

„Ti si Krist. Sin boga živoga! Odgovori mu Šimun Petar. Na to će mu Isus: 'Blago tebi, Šimune, Jonin sine, jer tebi to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj nebeski! A ja tebi kažem: Ti si Petar – i na toj stijeni sagradit ću crkvu svoju i Vrata pakla neće je nadvladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog, pa što god svežeš na zemlji, biti će svezano i na nebesima, a što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.' Tada naredi učenicima da nikome ne kazuju da je on Mesija.“ – Matej 16:16-20

Štogaod da su Isusovi suvremenici smatrali da on jest ovaj tekst nam pokazuje da su njegovi učenici dobro znali tko on je, kao što je i Petar bez oklijevanja rekao. Tu Petrovi spoznaju kako je Isus Mesija (Pomazanik) i „Sin Boga živoga“ (su-vječan sa Ocem, dakle Bog) pripisuje Božjem otkrivenju. Upravo za to otkrivenje Gospodin govori da će biti kamen temeljac na kojem će On sagraditi svoju Crkvu, i to je istina. Naime posljednje riječi koje Gospodin upućuje učenicima jest zapovijed, „naredi učenicima da nikome ne kazuju da je on Mesija.“ Držati se uvjerenja da je Petar stijena nije ništa drugo doli izvratanje jasnih Božjih riječi. Zaključak da je crkva sagrađena na čovjeku, a ne na Božjem otkrivenju da je Isus

Mesija, Sin Boga živoga, je vrijeđanje Kristove doktrine i korumpiranje Božje riječi.

Potvrdu značenja ovoga stiha Duh Sveti nam je dao u grčkome jeziku, jeziku na kojem je Novi zavjet napisan. Grčka riječ za Petra jest *petros*, to je imenica muškoga roda koja označava komad stijene veći od kamena. Nasuprot tome imamo grčku riječ za stijenu *petra*, to je imenica ženskoga roda koja znači kamena podloga, vrlo velika, čvrsta nepromjenjiva, nepokretna. Dakle, crkva je utemeljena na velikoj kamenoj podlozi, a ne na komadiću granita. Ta kamena podloga, temelj, jest Bogom dano otkrivenje. S tim otkrivenjem se podudara jasno poslanje dano Petru, koje čitamo u 19. retku.

„Tebi ću dati“ – dakle Petru osobno su dani – *„ključeve kraljevstva nebeskog.“* To proročanstvo se ispunilo kada je upravo Petar bio instrument koji je to otkrivenje otvorio Židovima *„da je Bog učinio Gospodinom i Mesijom tog Isusa“* (Djela apostolska 2:36) i poganima (Djela 10:34-44). Moć tih ključeva je vezana uz to otkrivenje o osobi Isusa Krista koje je prvo najavio Židovima, a potom i poganima. Sam apostol Petar je ispunio prvotnu namjenu. Nasljeđivanje ovog proročkog poslanja nije moguće, jer može biti samo jedno prvo otvaranje kraljevstva za Židove i pogane. Drugi dio 19. stiha tiče se odgovornosti svezivanja i razrješivanja. To je pitanje crkvene discipline, koje su dobili i drugi apostoli o tome čitamo u Mateju 18:18. Središnja tema Mateja

16:16-20 jest Isusovo božanstvo, „Sin Boga živoga“ i njegove uloge Mesije, Krista, to je stijena na kojoj je izgrađena Njegova Crkva.

Katolički apologetičari kažu da je Matejevo evanđelje pisano na Aramejskom jeziku. Tvrde da se u originalnom tekstu Mateja 16:18 riječ *Ke'pha* koristi za ime dano Šimunu sinu Joninu i ta riječ stijena na kojoj Krist obećava sagraditi svoju crkvu. Ove tvrdnje imaju nekoliko propusta, a to su, da je Novi Zavjet nadahnut i pisan Grčkim jezikom i **ne postoji tekst na Aramejskom koji bi podržavao takvo tumačenje**. Postoje prijevodi Novoga Zavjeta sa grčkog originala na Aramejski i Sirijski jezik, ali to ne može točno predstavljati navodni originalni Aramejski tekst. Aramejski tekst je samo prijevod originalnog Grčkog teksta.³

Zanemarimo li izmišljanje nepostojećeg originalnog Aramejskog teksta, Rimska crkva je u obranu svoga argumenta uzela u obzir sličnost riječi Petar i „stijena“. Kao rezultata toga, Rim je vješto zamijenio jednu riječ drugom i time dobio stih koji glasi, „Ti si Petar i na tebi ću Petre sagraditi svoju crkvu.“ No, Gospodin je rekao „na toj stijeni“, a ne „na tebi“. „Na toj stijeni“ označava istinu koju je Petar izrekao

³ Dubljim proučavanjem ove teme i njezine povijesne pozadine (uključujući i ispitivanje prijevoda Grčkog Novog Zavjeta koji su načinjeni u prvih pet stoljeća Crkve) bavi se pastor David Th. Stark na Internet stranici www.gpcredding.org/petra.html

„ti si Krist Sin Boga živoga.“ Ta istina je od temeljne i životne važnosti za crkvu stoga je uistinu možemo smatrati 'stijenom'.

Tvrdnje kako je Papa Kristova zamjena su protivne zdravom razumu

Mesija Isus posjeduje potpunu, vrhovnu i opću moć. To je isključivo Njegovo pravo i tvrdnje kako netko drugi ima tu moć su smiješne i vrijedne prijezira. No ipak, Rimska crkva se ne libi tvrditi kako upravo tu vlast ima Papa, što i službeno tvrdi ovim riječima,

„Rimski prvosvećenik po svojoj Službi kao namjesnik Kristov i pastir cijele Crkve ima nad Crkvom potpunu, vrhovnu i opću vlast koju može uvijek slobodno vršiti.“⁴

Jedino Isus Krist Sin Božji može zahtijevati potpunu ljudsku podložnost u pitanju vjere i vjerske prakse. Rimska crkva je svome prvosvećeniku pripisala zvanje koje pripada jedino Kristu. „Potpuna, vrhovna i opća vlast“ jedino pripadaju „Sinu Boga živoga“.

Otac je dao da u Isusu Kristu Spasitelju prebiva sva punina, „punina Onoga koji ispunja sve u svima.“⁵ On je taj koji izobilno daje svojem narodu, „milost za milost“.⁶ Žudnja za moći Rimske crkve nije za-

⁴ Katekizam katoličke crkve, paragraf 882.

⁵ Efežanima poslanica 1:23.

⁶ Ivan 1:16

dovoljena uzurpiranjem vrhovne i opće vlasti nad čitavom crkvom, već dodatno izjavljuje kako joj je dodijeljena punina milosti i vjere, „...punina milosti i istine što je povjerena Katoličkoj Crkvi.“⁷ Tako se Rimski crkva stavila na mjesto Krista tvrdeći da, „nema grijeha, ma kako bio težak, koji sveta Crkva ne može oprostiti.“⁸ Koliko god nam se ova izjava činila besramna i pretenciozna Rimski crkva ide još dalje izjavljujući, „Samo rimski prvosvećenik ima pravo suditi u parnicama... 1 vrhovnim vladarima država; 2 ocima kardinalima.“⁹ Ovime se rimski prvosvećenik predstavlja kao vrhovni sudac kojem svi moraju odgovarati i jedini koji može prosuditi između dobra i zla.

Ova tvrdnja se protivi i Duhu Svetome, istinskom Kristovom namjesniku

Izjavljujući da je „Rimski prvosvećenik po svojoj Službi kao namjesnik Kristov i pastir cijele Crkve ima nad Crkvom potpunu, vrhovnu i opću vlast koju može uvijek slobodno vršiti“, Rimski crkva je protiv Duha Svetoga. Gospodin Isus je Duhu Svetome, božanskoj osobi svetoga Trojstva, povjerio duše na čuvanje. Gospodin Isus ima svojega namjesnika, a to je Duh Sveti, „On će, kada dođe, doka-

zati svijetu zabludu s obzirom na grijeh, na pravednost i na sud.“¹⁰ Duh Sveti osuđuje grijeh, čini da grješnik shvati svoju izgubljenost i da mu je potrebna Kristova pravednost. Duh Sveti je taj koji duši mrtvoj u grijehu donosi život. To je zaista čudesno djelo milosti o kojem nam govori Pismo, „koliko je u nama koji vjerujemo izvanredno velika njegova snaga koja odgovara djelotvornosti silne moći njegove, što je pokazao u Kristu uskrisujući ga iz mrtvih.“¹¹ Takva je moć službe Kristova namjesnika, veličanstvena i važna da se vjernik mora diviti pun strahopoštovanja pred Njegovom božanskom osobom. Stoga, apsurdne i bogohulne su tvrdnje da neko ljudsko biće može biti Kristov namjesnik i obavljati takvu službu. Naime, Kristovo djelo otkupljenja i služba Duha Svetoga su izravno povezane i strašna je pogreška zamijeniti namjesničku službu Duha Svetoga s položajem ili djelom bilo kojeg čovjeka. Isus je dok je bio na zemlji vjernicima bio Gospodar, Savjetnik i Vodič i obećao je poslati Duha Svetoga, svojega zamjenika kako bi boravio među vjernicima zauvijek.¹² Taj Duh ima izravan utjecaj na živote vjernika što nam govori i Pismo, „A Gospodin je Duh. Gdje je Duh Gospodnji ondje je sloboda. A mi svi koji otkrivena lica odražujemo kao ogledalo slavu Gospodnju, preobražavamo se

⁷ Deklaracija „Dominus Iesus“, Jedincatost i jedinstvo Crkve, dio 16, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2000.

⁸ Katolički katekizam, paragraf 982.

⁹ Zakonik kanonskog prava, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 1405.

¹⁰ Ivan 16:8

¹¹ Efežanima 1:19-20

¹² Ivan 14:16.

u tu istu sliku, uvijek sve slavniju, jer dolazi od Gospodina, od Duha.“¹³

Djelovanje Duha je transformirajuće, Duh mijenja vjernike u sve slavniji odraz Gospodinov dok jednoga dana ne budu savršeni u slavi s Gospodinom zauvijek. Kršćani bi stoga trebali puno više cijiniti potpunu, cjelovitu službu koju Duh Sveti čini.

U suprotnosti sa ovim veličanstvenim istinama o Duhu Svetome i njegovoj službi Vatikanske tvrdnje su strašne, „Po Božjoj uredbi Papa ima vrhovnu, potpunu, neposrednu i opću dušobrižničku vlast za dobro duša.“¹⁴ Ovakvo uvjeravanje ljudi da je Krist postavio smrtnog čovjeka da obavlja službu zamjenika na zemlji je poricanje samoga Isusa Krista.

Povijesno prenošenje ovlasti namjesnika sa Cezara na Kristova namjesnika

Ta tvrdnja, da je Papa Kristov namjesnik, je strana i u povijest papinstva je došla relativno kasno. Rimski biskup tvrdio je kako je on Cezarov namjesnik i nasljednik, istinski Cezarov nasljednik. Grad koji je nekoć bio centar moći Rimskoga carstva postao je grad u kojem je Rimski biskup vršio svoju vlast. Postupno su ga i drugi biskupi i gradovi prihvatili kao Cezarova namjesnika i nasljednika, čak

¹³ II. Korinćanima 3:17-18

¹⁴ *Katolički katekizam*, paragraf 937.

mu je i titula ostala ista, „Pontifex Maximus“. Rimski biskup također je počeo tvrditi kako je on „Apostolski namjesnik“¹⁵, znači Petrov namjesnik.¹⁶ Biskup Inocent (401-417 AD) u ranom petom stoljeću je tvrdio da je Krist Petru predao vlast i postavio ga za Rimskog biskupa. Slijedeći logiku te tvrdnje dolazi do zaključka da je Rimski biskup Petrov nasljednik i da ima pravo na Petrove privilegije i vlast. Bonifacije III koji je postao Rimskim biskupom 607. godine, sam je sebe postavio za „Univerzalnog biskupa“ tvrdeći da je namjesnik i vladar nad svim biskupima. Tek u osmom stoljeću počinje se koristiti titula „Namjesnik Sina Božjega“¹⁷ koju nalazimo u falsificiranom dokumentu „Konstantinova Donacija“.¹⁸ Iako je otkriveno da je taj dokument falsifikat Rimski biskupi su od osmoga stoljeća zadržali titulu „Kristov namjesnik“. Ta titula je Papi donosila i svjetovnu i duhovnu vlast. Pokazalo se da je lako postati ovisan o toj božanskoj moći koju ova titula nosi u sebi. „Kristov namjesnik“ ne poznaje niti jedan drugi autoritet osim vlastitog. On

¹⁵ „Vicarius principis apostolorum“ tako glasi službeni naziv na latinskom.

¹⁶ Upravo se oko toga vodi već dugogodišnja debata, jer Pismo nigdje ne spominje daje Petar ikada živo u Rimu.

¹⁷ „Vicarius Filii Dei“ službeni naziv na latinskom.

¹⁸ „Konstantinova donacija“ kaže, „...na zemlji je on (Petar) postavljen za namjesnika Sina Božjega, tako je i svaki Papa predstavnik tog istog glavnog apostola...“
www.jmgainor.homestead.com/files/PU/PF/doco.htm

je Gospodar svega i ponosno tvrdi, „Prvoj Stolici ne sudi nitko.“¹⁹

Krajnji rezultat ovakvog tumačenja riječi koje je Krist rekao Petru dovodi do stvaranja Vrhovnog svećenika koji tvrdi da ima nepogrešivo učenje i vlast nad svim bićima u duhovnoj i zemaljskoj sferi. Apostol Pavao je prorekao nastajanje takve apsurdne službe kada je rekao, „*Sin propasti, Protivnik koji 'sam sebe oholo uzdiže protiv svega' što ljudi nazivaju 'Bogom' ili drže za sveto, tako da 'sjedne u Božji hram'* pokazujući sebe kao da je 'Bog'“²⁰ umjesto „*Krista, Sina Boga živoga.*“²¹ Uistinu podignut je Pontif, sin propasti. Papinstvo izjavljuje kako su upravo oni potpuna i istinska zamjena za Krista i Njegovo djelo. Moramo prepoznati i prokazati to namještanje, kao što to čini i Duh Sveti, „*A Žena koju si vidio jest Veliki grad koji kraljuje nad kraljevima zemlje.*“²²

2. PRETPOSTAVKA

Petar je otišao u Rim i bio prvi Rimski biskup

Pismo nam ništa ne govori o Petrovom odlasku u Rim. Imamo zapise da je posjetio Samariju, Ceza-reju, Antiohiju. No, ne nalazimo da je ikada išao u Rim, što je ključna tvrdnja za održanje Rimokatoličke teorije. Možemo biti sigurni da Duh Sveti nika-

ko ne bi ispustio tako važnu činjenicu. Apostol Pavao u svojoj poslanici Rimljanima pozdravlja mnoge u Rimskoj crkvi, no ne spominje Petra. Opet, taj isti Pavao za vrijeme svoga boravka u Rimu, kojim je tada vladao Neron, u svojim poslanicama crkva-ma i Timoteju niti jednom ne spominje Petra, iako spominje druge ljude koji su bili sa njim u gradu. Jasno je da je tvrdnja kako je Petar bio prvi Rimski biskup samo nagađanje i prijevara, i ne može biti temelj vjerovanja.

3. PRETPOSTAVKA

Rimski biskupi su Petrovi nasljednici pod Papinim primatom

Ova pretpostavka službeno glasi,

„Božja asistencija također dana nasljednicima apostola, kada naučavaju u jedinstvu s Petrovim nasljednikom, te, na osobit način, Rimskom biskupu, pastiru cijele Crkve...“²³

Pismo nam nigdje ne spominje ikakve Petrove ili nasljednike apostola. U Djelima apostolskim 1:21-22, dani su kriteriji za apostole. Ta pozicija se odnosila jedino na dvanaestoricu i Pavla, njih je na tu poziciju postavio sam Isus bez ikakve naznake nasljeđivanja. U Novome zavjetu nalazimo da su Apostoli postavljali starješine²⁴ i đakone, a ne apo-

¹⁹ Zakonik kanonskog prava, kanon 1404.

²⁰ II. Solunjanima 2:3,4

²¹ Matej 16:16

²² Otkrivenje 17:18

²³ Katolički katekizam, Paragraf 892.

²⁴ Ovi termini starješina/pastor se koriste naizmjenično (Djela 20:17,28; I. Petrova 5:1-4).

stole. No, ova lažna pretpostavka od životne je važnosti za Papinstvo, to je ogroman sustav koji se temelji na pojmu apostolskog nasljeđa. No, apostolsko nasljeđe bez apostolske doktrine je prijevara. Bog nije svoju Istinu povjerio nikakvom ljudskom sistemu, jer takav je sistem sam po sebi manjkav. Vidljivo apostolsko nasljeđe kroz povijest je nemoгуće, ako je samo jedna karika kriva čitav slijed nakon nje je pogrešan. Pa ipak, katolici su lansirali svoju zvijezdu papinstva temeljenu upravo na apostolskom nasljeđu.

Papinstvo zapravo potiče od Rimskoga Cara, a ne Isusa Krista. Gospodin je zapovjedio, „Kraljevi naroda gospodare nad njima i oni koji vrše vlast nad njima hoće da se zovu dobrotvori. A, vi ne tako! Naprotiv, tko je najveći među vama, neka bude kao najmanji, a starješina poslužnik.“²⁵ Krist je dao propise kako treba vladati njegovim kraljevstvom. Apostol Petar također je osudio svjetovne načine vlasti u crkvi, „Ne vladajte okrutno nad dodijeljenim dijelovima Crkve, nego uvijek nastojte biti uzorom stadu!“²⁶ Rimokatolička crkva nije nasljednica apostola Petra, već Rimskoga carstva što se vidi u provođenju totalitarne kontrole i hijerarhije.

²⁵ Luka 22:25-26

²⁶ I. Petrova 5:3

Što su oci rane crkve rekli o tekstu Mateja 16.

Rani crkveni vođe suglasili su se, napismeno, o značenju teksta u Mateju 16. Sačuvani su spisi četrdeset i osam crkvenih vođa zajedno sa „apostolskom konstitucijom“.²⁷ William Webster je sakupio njihove spise i objavio ih pod naslovom „Patristička egzegeza ‘Stijene’ iz Mateja 16:18.“²⁸ Citiramo Teodoretta Cirkog (393-457):

„Neka nitko suludo ne pretpostavlja da je Krist išta drugo doli jedinorođeni Sin. Nemojmo zamišljati da smo mudriji od dara Duha Svetoga. Poslušajmo riječi velikoga Petra, ‘Ti si Krist Sin Boga živoga.’ Čujmo Kristovu potvrdu te ispovijesti, ‘Na toj ću stijeni sagraditi svoju crkvu i vrata pakla neće je nadvladati’. To je i Pavlu čvrst temelj za gradnju crkve. On

²⁷ Oni su bili: Augustin, Ambrozije, Ambrozijaster, Afarat, Apostolska konstitucija, Asterus, Atanazije, Bazil Veliki, Bazil Selucejski, Bede, Kasidorius, Ivan Kasijanski, Ivan Zlatousti, Petar Krizolog, Ciprijan, Ćiril Aleksandrijski, Ćiril Jeruzalemski, Didim slijepi, Epifan, Efreem Sirijski, Euzebije, Firmicus Maternus, Firmilian, Fulgentus, Gaudentius iz Brescie, Grgur Veliki, Grgur Nazijanski, Grgur Niski, Hilarion Poiterski, Ignacije, Izidor Pelusiumski, Izidor Seviljski, Jakov iz Nisbisa, Jerom, Ivan Damaščanski, Maximus Turinski, Nilus iz Ancyra, Origen, Pacian, Paladin iz Helenopolisa, Pashazije Radbertus, Pavao iz Emesa, Pavao Orosius, Paulin iz Nola, Prosper iz Aquitane, Tertulijan i Teodoret.

²⁸ www.christiantruth.com/fathersmt16.html

kaže: 'Prema milosti koja mi je dana, ja sam kao mudri graditelj, postavio temelj, a drugi nadoziduje. Ali neka svatko pazi kako nadoziduje. Nitko naime ne može postaviti drugog temelja osim onoga koji je već postavljen, a taj je Isus Krist.' Kako onda mogu razmišljati o nekom drugom temelju, jer nije im dano da postavljaju temelj, već da grade na postojećem? Božanski pisac ovdje prepoznaje Krista kao temelj i uživa i raduje se zbog te Njegove osobine."²⁹

"Nitko ne može postaviti drugi temelj, jer temelj već postoji to je Isus Krist (I. Korinćanima 3:11). Važno je graditi na već postojećem temelju, a ne postavljati drugi. Naime, onome koji želi biti mudri graditelj nije mudro postavljati drugog temelja. Blaženi Petar također je položio taj temelj, točnije Gospodin ga je položio. Petar je rekao: 'Ti si Krist Sin Boga živoga', a Gospodin mu je odgovorio: 'Na toj ću stijeni sagraditi svoju Crkvu.' Stoga ne budete sljedbenici ljudi i ne zovite se njihovim imenom, jer Krist je temelj..."³⁰

²⁹ Ibid., Philip Schaff, *Nicene and Post-Nicene Fathers* (Nicejski i post-Nicerjski crkveni oci) (Grand Rapids: Eerdmans, 1956) Vol. III, Teodoret, Poslanica Ivanu Ekonomu 146, str. 318.

³⁰ Ibid., *Commentary on I Corinthians 1,12*. (Komentar Korinćana 1,12) Citirao J. Waterworth, *A Commentary* (London: Thomas Richardson, 1871) str. 149.

"Pobožna vjera i ove Petrove riječi su 'stijena'. Kada je Gospodin upitao svoje učenike za koga ga ljudi drže, blaženi Petar odgovorio je: 'Ti si Krist, Sin Boga živoga.' Na što mu je Gospodin odgovorio: 'Ti si Petar i na toj ću stijeni sagraditi svoju crkvu i vrata paklena je neće nadvladati.'"³¹

"Njezin (crkvini) temelj je položen na svetim gorama. Božanski principi su temelj pobožnosti, a 'sveta gora' na kojoj su ti temelji položeni jesu apostoli našeg Spasitelja. O tim temeljima blaženi apostol Pavao nam govori 'nazidani na pravom temelju – na apostolima i prorocima, a zaglavni kamen je sam Krist Isus'. Nadalje kaže kako su 'Jakov, Petar i Ivan smatrani stupovima.' Nakon što je Petar božanski nadahnut ispovjedio da je Isus Sin Boga živoga, Krist mu je rekao: 'Ti si Petar i na toj ću stijeni sagraditi svoju crkvu, i vrata paklena je neće nadvladati.' Krist je također rekao: vi ste svijetlo svijetu i grad na gori se ne može sakriti'. Na tim svetim gorama Krist je postavio temelje pobožnosti..."³²

„Istražimo malo tko je taj kojeg nazivamo stijena, koji je naizgled malen, ali posta velik i prekri zemlju. Poslušajmo stoga što nam sam

³¹ Ibid., *Commentary on Canticle of Canticles II. 14*, M.P.G., Vol. 81, Col. 108.

³² Ibid., *Commentary on Psalms 86.1*, M.P.G., Vol. 80, Col. 1561.

Bog poručuje preko proroka Izaije: 'Evo postavljam na Sion kamen odabrani, dragocjen kamen ugaoni, temeljac. Onaj koji u nj vjeruje neće propasti.' (Izaija 28:16)... Počujmo prorokovanje i vapaj Davidov: 'Kamen koji odbaciše graditelji postade ugaonim kamenom' (Matej 21:42). Blaženi apostol Petar naučavajući među Židovima rekao je: 'a kamen koji ste vi graditelji odbacili, a koji je postao ugaonim kamenom' (Djela 4:11). Pavao nam govori: 'nazidani na pravom temelju – na apostolima i prorocima, a zaglavni je kamen sam Krist' (Efežanima 2:20). Na drugome mjestu kaže: 'Nitko naime ne može postaviti drugog temelja osim onoga koji je već postavljen, a taj je Isus Krist' (I. Korinćanima 3:11), zatim: 'Pili su naime iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta stijena bijaše Krist.' (I. Korinćanima 10:4). Dakle, i Stari zavjet i Novi zavjet nas uče da je naš Gospodin Isus Krist stijena."³³

Zaključak

Na početku ovoga poglavlja vidjeli smo da su crkva u Rimu vodile starješine, a ne jedan biskup. Tijekom povijesti odvijalo se dosta prijevara, mnogi su tvrdili da su Petrovi nasljednici. Svi ti biskupi zapravo su dokazivali da su potomci Adama i njegova grijeha. Rimskog biskupa se nije smatralo Pe-

trovim nasljednikom sve do četvrtog stoljeća. To je prvi uveo Damasus, rimski biskup, (366-384), potom Inocent I (401-417). Biskup Leon I (440-461) tu je tvrdnju formulirao u učenje u petom stoljeću. Bilo je potrebno mnogo intriga, masovnih krivotvorenja prije negoli je taj koncept postao Rimokatolička dogma. Irski kršćani također nisu prihvaćali to učenje sve do Anglo-normanskih osvajanja 1172. godine. Istočne Pravoslavne crkve nikada nisu prihvatile tu dogmu.³⁴

Mnogi ljudi su tijekom povijesti željeli biti Petrovi nasljednici, jer su željeli moć i vlast. Ponekad su čak dvojica ili trojica konkurirali za poziciju pape. Tako su sva trojica tvrdila kako su upravo oni pravi Petrovi nasljednici proklinjući i ekskomunicirajući jedan drugoga. Sabor u Konstanci 1415. godine se bavio tim pitanjem. Povjesničar Wylie nam donosi neke detalje,

„Pošto je sve bilo pripravljeno Sabor je započeo suđenje Papi. Gradski izvjestitelj je pozvao Ivana XXII da se pojavi i izjasni o optužbama iznesenim protiv njega...Optužnica je sadržavala sedamdeset optužaba, samo pedeset ih je pročitano na javnom Vijeću, ostale nisu pročitane iz poštovanja prema

³³ Ibid., *Commentary on Daniel ii.34.*

³⁴ Engleski kralj Henrik je krenuo u izvršenje uredbi Papinstva 1171. godine. Podredili su mu se nadbiskup i biskup na sinoda u Cashelu 1172. pogledajte članak 'The legacy of the True Historical Patric' (Nsljede istinskog povijesnog Patrika) na web stranici www.bereanbeacon.org

Papi... Trideset i sedam svjedoka je ispitano i svi su posvjedočili o jednoj točki optužnice, kako je Ivan otrovao svojeg prethodnika Aleksandra V, što je Sabor zatajio. Optužbe su dokazane i na dvanaestom zasjedanju, 29.05.1415., Sabor je Ivanu XXIII oduzelo pontifikat i oslobodilo sve kršćane zakletve vjernosti tome papi. Zadobivši taj udarac papa Ivan je bio potišten koliko je prije bio arogantan. Priznao je pravednost kazne, žalio dan kada je postao Papa, ropski ponizno pisao je caru, ako je ikako moguće da mu se poštedi život³⁵, iako mu nitko nije niti želio oduzeti život. Slučaj druge dvojice papa bio je jednostavniji. Njih je već ranije osudio Sabor u Pisi, koji je prije Sabora u Konstanci donio izjavu o vrhovnoj vlasti Sabora u suđenjima heretičnih papa, prodavača crkvenih službi.

Angelus Corario i Grgur XII dobrovoljno su se odrekli papinstva. Petar de Lune, Benedikt XIII je svrgnut, potom su kardinali jednoglasno izabrali za Papu Otta de Colonna, koje je uzeo ime Martin V.³⁶

Dolazak na vlast, na prijestolje svetoga Petra, nije se uvijek događao biranjem, kako se obično misli. Često su pokvareni muškarci i žene intrigama

³⁵ Hardouin, *Acta Concil.*, tom. VIII, str. 361-362.

³⁶ J.A. Wylie, *History of Protestantism* (Povijest protestantizma) (N. Ireland: Mourne Missionary Trust, 187., 1985.) Vol., I, Knjiga 3, str. 153. Također pogledajte Hartland Publications, Vol. I, str. 424.

i spletkama odlučivali o nasljedniku Petrova prijestolja, o čemu nam govori povjesničar A. Miller:

„Mnogo godina papinskom krunom raspolagala je zloglasna Teodora i njezine dvije kćeri, Marocija i Teodora. Njihov zli utjecaj je bio tako velika da su na prijestolje svetoga Petra postavljale muškarce koji su bili jednako pokvareni kao i one same. Kada bi samo nabrojali njihov prijestupe i nemorale uprljali bi listove papira na kojima bi ih ispisali, i to je bilo papinsko nasljeđe. Ove su žene, uistinu, utjelovljivale starozavjetnu Izabelu, svojim utjecajem koji su imale nad papama i Rimom. No, i samo je papinstvo od svojih početaka utjelovljivalo Izabelu sa svim njenim suradnicima, korupcijom, tiranijom, idolatrijom.“³⁷

Vjerovati Kristu i vjerovati Papi su dvije nepomirljive pozicije. Ranije su neki također primijetili da papinstvo drži 'oltar' umjesto stola zajedništva (stola Gospodnjeg), 'svećenika' umjesto propovjednika, ceremonije umjesto zdrave doktrine, sakramente umjesto spasonosne milosti, tradicije umjesto Riječi Božje. To nije Crkva utemeljena na shvaćanju Isusa kao „Krista Sina Boga živoga“ već je institucija utemeljena na papinskoj vladavini. Sve što mi imamo reći jest ponoviti riječi našega Gospodina, „Zato me, Sine moj, poslušaj, i čuj riječi mojih

³⁷ Andrew Miller, *Miller's Church History u Books For The Ages* (Albany, OR USA: AGES Software) poglavlje 16, str. 432.

usta. Nek ti srce ne zastranjuje na njezine putove, i ne lutaj po njezinim stazama. Jer je mnoge smrtno ranila i oborila, i mnogo je onih što ih je pobila. U Podzemlje vode putovi kroz njenu kuću, dolje u odaje smrti.“³⁸ Oni ljudi ili narodi koji se podlože rimskoj crkvi i njenom papi ne poznaju niti život niti slobodu. Jedino u Gospodinu Isusu Kristu, Sinu Boga živoga nalazimo vječni život! Vjerujte u Njega, jedino Njega i „ne budite sudionici u besplodnim djelima tame, već ih radije razotkrivajte.“³⁹

Jedini vrhovni, suvereni poglavar crkve, kaže nam Pismo, je najmudriji i sveznajući Gospodin Isus Krist. Rimokatolička crkva tvrdi da je „Suvereni Pontif Ivan Pavao II“⁴⁰, ili koji drugi vladajući Papa glava Kristove crkve. Osoba ne može služiti dva gospodara, jer su Gospodnje zapovijedi u suprotnosti sa papinskim zapovijedima. Osoba ne može biti nepristrana između dva gospodara koji su međusobno nekompatibilni. Kada dođe do trenutka izbora prezreti će onoga kojem nije odan, kojeg ne ljubi. Stoga kada nam Isus Krist kaže, „Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom!“⁴¹, a takozvani Suvereni pontif, „ne doduše pristanak vjere, ali barem vjernički posluš uma i volje treba da se iskazuje na-

uku koji o vjeri i čudoređu izriču bilo vrhovni svećenik bilo Biskupski zbor...“⁴² moramo birati koga ljubimo i pred kime dršćemo.

Isus Krist umro je za iskrene vjernike. Njegov život i Njegova žrtva otkupljuju vjernika. „Sin Čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne život svoj kao otkup mjesto svih!“ To je bila zadovoljština koju je Svemogući Bog zahtijevao za oprost nje grijeha kako bi Njegova pravednost bila zadovoljena. Kao rezultata te zadovoljštine svatko tko istinski vjeruje u Isusa Krista oslobođen je od grijeha i Sotone. „Jer je plaća za grijeh smrt, a milosni dar Božji jest život vječni u Kristu Isusu Gospodinu našem.“ Tekst iz Mateja 16:16-20 temelj je vječnoga života, vjera u Isusa „Sina Boga živoga“ kao stijenu na kojoj je sagrađena Njegova crkva!

³⁸ Izreke 7:24-26

³⁹ Efežanima 5:11

⁴⁰ Deklaracija „Dominus Iesus“, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2000.

⁴¹ Matej 22:37

⁴² Zakonik kanonskog prava, kanon 752.